

41

trepitjant nombrosos drets drets dels qui els corresponia per mèrits o antiguetat el seu destí; els Grups Escolars expropiats als jesuïtes es disposa que retornin a la propietat religiosa; es limita l'actuació dels Ateneus Obrers i Populars.

l'obra del Patronat, que ^{representava} ~~aportava~~ un assaig modelic d'autonomia municipal en matèria de Primera Ensenyança seguit per altres poblacions d'Espanya amb establiments similars -cal assenyalar que la construcció dels magnífics edificis de l'estat a Grups Escolars, obra de l'arquitecte Góty, va fer de sensa comuna de subvenció estatal- quedava arraconada. Una fecció antipopular censurada pel Magisteri barceloní i per tota la ciutat. Els ^{directors} ~~maestros~~ dels grups escolars als jesuïtes provocà una enèrgica reacció per part dels ensenyats i ^{alumnes} ~~ex-alumnes~~. La Federació d'Alumnes i ex-Alumnes dels Grups Escolars, arrel de la promulgació d'aquest decret, dirigiren aquesta nota a l'opinió pública:

"La Federació d'Alumnes i ex-Alumnes dels Grups Escolars, davant el decret aparegut a la "Gaceta" el dia 7 del corrent, tornant a la Companya de Jesús el que avui forma els Grups Escolars de Sarrià, Gasp i Roselló, manifesta a l'opinió pública:

Que l'aplicació d'aquest decret afecta milers d'alumnes, infants i adults de les classes diurnes i nocturnes que restaran sense escola al cap de quatre anys d'haver estat patrimoni de la nostra ciutat, per la qual cosa adreça el crit d'alerta a tots els pares dels alumnes assistents als esmentats Grups, i als adults de les classes de nit, per a fer palesa la nostra disconformitat amb l'esmentat decret en tots els terrenys de l'activitat.

42

No podem consentir que els ~~de~~rets de la ciutat, ~~de~~ment dels Grups esmentats, quedin esmicolats, i plantejant d'aquesta manera un greu problema al ja existent de l'Instrucció Pública, tant de temps arreconada en segon lloc per part de tots els governants que s'han vingut succeint fins a la vinguda del nou règim.

Cal que tots els afectats per ~~el~~ decret alludit promoguin una forta campanya en totes les esferes on sigui possible una vibració en favor d'uns alumnes que es veuran privats de l'escola, i d'uns professors que es quedaran sense poder exercir la tasca que amb tant d'~~ultràisme~~ han vingut portant a cap amb completa satisfacció dels deixebles de les classes de dia i de nit.

Els alumnes dels altres Grups Escolars estan estreta ent ^{solidaritat} amb llurs companys, amenaçats per decret causant de totes aquestes protestes, i manifesten que els ajudaran en tota campanya que s'emprengui per a aconseguir l'abolició dels perniciosos efectes que ocasionarà a la Cultura Popular l'aplicació de l'alludit decret.

Esperem que la premsa, la gran massa ciutadana i totes les entitats culturals s'adonaran de la transcendència del moment, i aportaran llur normal ajut a la noble causa de "defensar la cultura del poble". (45).

En aquestes circumstàncies polítiques l'Ajuntament de Barcelona, regentat per la Lliga Catalana ~~22~~ partir de la burgesia, a través del regidor de Cultura Sr. Codolà empenia una dubtosa i demagògica campanya sobre el títol general: "La batalla de l'escola", en que afirmava escolaritzar 18.000 infants, quan el que pretenia era posar en pràctica una política de subvenció a l'escola privada. El projecte fou contestat per les organitzacions d'ensenyament, més actives, ~~més~~ popular. La Federació Catalana de Treba-

dors de l'Ensenyança feu les següents manifestacions:

"1. Que les disposicions del senyor Cadià són l'antitesi de la Constitució, que declara terminantment que l'ensenyança deu ésser laica, i que les entitats oficials no poden en cap cas encarregar-la a les Ordres Religioses.

2. Que amb aquestes disposicions es busca, per part de l'Ajuntament, regalar una subvenció oficial als col·legis ~~pro~~ professionals.

3. Que es missió primordial del Municipi la construcció de nous edificis escolars que donen solució al greu problema dels nens sense escola, missió que de cap manera pot delegar a institucions particulars.

4. Que la dignitat de Barcelona no peret que els seus infants siguin admesos per caritat als col·legis de pagament i arreconats després com qualsevol ventafocs.

5. Que de cap manera els mestres nacionals podem admetre que l'escola de l'Estat sigui posada paral·lelament al costat dels col·legis ^{com} professionals.

Creiem que les autoritats municipals, adhuc les Gestores, deuen complir els preceptes de la Constitució. I el que avui es preté no és "la batalla de l'escola" sino la batalla contra l'escola. Contra l'escola oficial. Contra l'escola de l'Estat. Contra l'escola laica.

Estimant inútils totes les protestes que puguin adreçar-se a les autoritats municipals, la Federació Catalana de Treballadors de l'Ensenyança s'adreça directament al poble, a les organitzacions obreres i a les entitats populars, per a que recolcin aquesta nostra i no ~~elles~~ ^{unes} disposicions, ja no solament anti-constitucional, sino marcadament contràries a l'esperit i a la lletra de la Constitució.

L'escola nacional està per sobre d'aquestes disposicions.

Pel compliment de la Constitució !

Per la llibertat de consciència dels infants
Per la dignitat de Barcelona:
Defensem l'escola nacional
Per la FEDERACIO CATALANA DE TREBALLA DORS A L'ENSE-
NYANÇA.

El Secretari General (46)

ESCOLES MONTESSORI

Ja em dit que pels anys catorze Catalunya, sota el go-
vern de Prat de la Riba, havia ^{arribat} comptat i extes amb especial en-
tusiasme el mètode Montessori i la propia doctora hi havia do-
nat cursos permaneixent-hi llargues estancias. La mort del pri-
mer President de la Mancomunitat suposa l'abandonament de casa
nostra de Maria Montessori i un cert estancament de llur mètode.
Anglaterra i Itàlia prenen el relleu com a primers nuclis
montessorians. La pedagogia de Montessori va estretament llo-
gat al moviment de catalanització de l'escola; i el concepte
de llibertat individual que respira s'adapta perfectament amb
la política cultural de Prat de la Riba.

Per aixó, al suprimir-se l'any 1924 la Mancomunitat, tam-
bé es clausura l'escola Montessori. Els pares dels alumnes
d'aquest centre es van constituir en Patronat fundant el ma-
teix any la Mutua Escolar Blanquerna que havia de representar
una continuació de l'orientació pedagògica fins a la fi de la
República.

Els cursos 1932-33 funcionen a Barcelona tretze escoles
on s'aplica el mètode Montessori: Escola Municipal del carrer
d'Ataulf, 12; Escola Municipal del carrer Cercega, 268; Esco-
la Nacional de la Via Laietana; Mutua Escolar Blanquerna; Es-
cola de la Sagrada Família; Institut Eulalia; Institut Montse-
rrat; Escola Mossen Cinto; Escola Sant Jordi; Ateneu Democrà-

tic Regionalista del Poble Nou; Escola Italiana; i Escola Suïssa; i els greus de pàrvuls dels Grups Escolars de Barcelona. (47).

L'Ajuntament de Barcelona parla de vint-i-dues poblacions catalanes on s'havia implantat el mètode (48); i la Societat Montessori de Barcelona dona a conèixer l'existència de 24 escoles a la resta d'Espanya, afirmant que el mètode ha arribat fins el Congo i el Tibet i que hi han institucions Montessori per tot Europa, Argentina, Xile, Panamà, Índia, Siam, Java i Nova Zelanda. (49).

La universalitat del mètode Montessori es evident i diverses religions, ideologies i races l'imponen per a la pràctica escolar. La seva incorporació exigeix posar en ~~inici~~ el mètode ~~com a únic procediment d'ensenyança~~ -no la seva abolició- i introduir-se en les corrents de la psicologia d'infant.

A Catalunya, si ve al iniciar-se la dècada dels trenta torna haver-hi una revifada, no arriba mai a prendre l'impuls i l'acceptació més unànime dels temps de la Mancomunitat. I a mesura que transcorren els anys de la República fins hi tot entra en certa crisi o atonia. Nous mètodes -com el ~~de~~ - comprovarem com afloren amb més incidència,

Les escoles a l'aire lliure -Escola del Mar, de la Barceloneta, del Bosc de Montjuïc, i del Parc del Guinardó- prossegueixen la seva dinàmica pedagògica amb nous alicients. No s'en veuen d'altres; la tasca es centra ara en la protecció

de Les Colònies escolars-institució higiènic-pedagògica preventiva encarregada de l'instal·lació, atenció i custòdia d'un grup de nens durant una temporada en un paratge muntanyós o marítim- per obtenir llurs reconstitució orgànica. Hi assisteixen, preferentment el més necessitats físicament - anèmics, raquítics, ... i escollits entre la classe treballadora.

L'actuació ascendent en aquest sentit pot comprovar-se amb ^{vegeu} més dades que van desde l'origen fins al primer any de la República:

<u>ANYS</u>	<u>NENS QUE ASPIEIXEN A COLONIES</u>
1906	120
1929	1.256
1931	4.325

C A P I T O L I V

MEMORIA DE LAS RELACIONES PEDAGOGICAS Y PLAN DE ESTUDIOS DE
E.N.E. de la G.

"Esta Escuela nació en momentos de sincera efu-
sion entre Cataluña y la República y al amparo de un
ideal común: la cultura. La reconquista de la verda-
dera ^{señala una tradición} ~~enseñanza~~ normal originó una nueva actitud senti-
mental entre el catalán y catalán, que brotó como una
flor simbólica de entre los escombros del régimen an-
terior. Para el fruto de una nueva comprensión, de la ruina
de prejuicios ancestrales y de injusticias de regímenes,
que desaparecieron con el triunfo de la libertad. El
diálogo entre el espíritu autonomista de Cataluña y el
Gobierno de la República fue a seguir a más amable y fo-
cuzado. En este diálogo se plantearon muy pronto los
problemas fundamentales de la enseñanza como medio para
formar el espíritu de las generaciones futuras y las
características nacionales del pueblo catalán. Un resul-
tado inmediato fue el decreto de reivindicación de nues-
tra lengua, y poco después el decreto creando esta Escue-
la Normal como Centro de formación de los aspirantes a
la profesión del magisterio. En centro de esta natura-
liza se consideraba necesario ^{por} ~~para~~ todos los sectores
políticos. La Mancomunidad de Cataluña que no encon-
tró el ambiente propicio para otra cosa, la había ini-
ciado ya en 1918, organizando los estudios normales en
este mismo edificio". (1)

Enrique SASTRE 2-º. Director de la Escuela Nor-
mal de la Generalitat.

En la tarde de la fundación el Gobierno de la Generali-
tat se reunió en sesión pública del Consejo de Cultura

Pla d'Estudis.

Seguint el Pla Professional 3 saps en forma de
pràctica de teoria i un de Pràctica Professional
de caràcter estructural en tres grups d'assignatures:

1. ASSIGNATURES COMUNS
a) Psicologia: general o de introducció a la psicologia.

b) Psicologia:
- Psicologia humana.

- Psicologia.

2. ASSIGNATURES PARAFACULTATIVES
a) Psicologia

- Psicologia de l'educació.

- Psicologia de la conducta i de l'aprenentatge.

- Psicologia escolar.

- Psicologia escolar.

3. ASSIGNATURES DE PSICOLOGIA: Història i evolució de la psicologia
(psicologia).

- Psicologia de la conducta i de l'aprenentatge
- Psicologia de l'educació.

- Psicologia de la conducta humana.

- Psicologia de l'educació i de l'aprenentatge.

- Psicologia de la conducta humana.

4. ASSIGNATURES DE PSICOLOGIA: Psicologia de la conducta i de l'aprenentatge
(psicologia).

- Psicologia de la conducta i de l'aprenentatge.

- Psicologia de la conducta i de l'aprenentatge.

- Psicologia de la conducta i de l'aprenentatge.

- Psicologia de la conducta i de l'aprenentatge.

La psicologia, i especialment la psicologia de la conducta i de l'aprenentatge, és una disciplina que té un paper cada vegada més important en la societat actual, ja que es relaciona amb molts aspectes de la vida humana, com ara l'educació, la salut mental, el treball, etc.

publica/ en el Pla d'estudis de l'Escola tres cursos de Cultura General que venien a cobrir la formació necessària.

Os cursos de cultura geral são oferecidos e versam sobre as matérias seguintes:

L2/Argues (Català, 1947-18, Francesc i Miquel).

filosofia.

Geografie i Historie

a critique.

Time data els.

Fig. 1. Clinica.

10-1-62

10-125

Conclusions

Ar. 10 - mestica ^{unif's} ~~unif's~~ ~~loies~~

Antes de irnos de ahí se me fue al corral con sus asus al iniciar-
se el año 1934-35 i se fue a restallar a fines

La Generalitat, per la seva posició en el l'assortiment,
per el seu estudi i per la seva posició en el món,
per la seva posició en el món, va poder reconèixer
oficialment aquest i en el seu nom. La Generalitat de Catalunya
va poder dir una nova cosa i en el seu nom.
acabat amb el Dia.

Als alumnes que verben ocupar llocs com els normals a la instrucció creada per la Generalitat de Catalunya s'els considera de la mateixa categoria que els alumnes de l'ensenyament normal de la Generalitat que exerceixin el curs que fixa l'Estat, i per aquesta raó no més poden tenir dret a ocupar les places de la Generalitat de Catalunya.

2. El Consell de Cultura formularia una llista dels esmentats alumnes dels Estudis Normals de la Mancomunitat per ordre dels mèrits que en la data present cadascun d'ells pugui acreditar. La relació d'aquests mèrits sera com segueix:

Primer, serveis prestats en l'ensenyament primari i secundari, públic o privat i regulars que els interessats puguin haver assolit amb el detall de les circumstàncies en els esmentats serveis hagin estat realitzats. Segon, serveis culturals d'ordre extra escolar o serveis d'organització i formació d'escoles primàries i secundàries. Tercer, altres mèrits d'ordre acadèmic o científic o al·legar.

En cas de dubte sobre el mèrit d'alguna dels esmentats exàmenes se'l sotmetrà a uns exercicis.

Or. l'estudi de l'ensenyament llatí no té més abast que el que s'ixement d'ensenyament a l'estudi, per tal com no està en cap fixa es, en la ^{data} actual, les orientacions definitives de la Generalitat de Catalunya en ordre a l'organització de l'ensenyament, la provisió de places en les escoles i la situació segons es determini en cada cas concret.

4a. Quan a les facilitats que es puguin donar als alumnes que no varen acabar els estudis o referència:

a) la comanda valentia als ensenyants que ve organitzat l'Associació Protecció de l'Ensenyament Català per a facilitar la formació d'aquells alumnes que en veient la seva obra i que en qualsevol de l'Escola no havien acabat els cursos i els completaren sota els auspiciis de l'Associació.

Or. en alguns casos no varen acabar els seus estudis per ^{raons} ~~motius~~ de ordre privat presentant la certificació dels cursos aprofitats i una nota dels estudis posteriors que haguessin pogut realitzar per tal que el Consell

de cultura pugui resol·lre segons els casos si no en con-
tinuar i quina mena d'estudis haurien de realitzar".

Palau de la Generalitat, 17 de febrer del 1933.

El Conseller de Cultura

V. Gaseol

El Conseller delegat

Charles R. i unyer

La postura ^{de} d'escola normal amb els alumnes lliures
era r^{ati}onal, no a l'alta cap mena de institució que no pro-
moués l'assistència a classe. Aquesta postura era conse-
qüent amb les premisses de qualsevol institució d'ensenyament per
considerar-lo comó un instrument d'avançament social i científic
i cultural. Tampoc, per tant, havia de ser en cap cas
més costosa que el de l'ensenyament lliure. Aquesta argumentació
era correcta. El fet, però, va tenir d'altres repercussions.
L'agrupació catalana d'ensenyants lliures, amb una ^{representació} ~~anunciació~~
que incloïa una relativa veu prenent la paraula que per enno-
briar la seva discoloració i el:

..."o se'ens a alguns dels inconvenients de l'ensenyament
l'ensenyament lliure, ni l'arbitrarietat dels exàmens per assig-
natures, però es que són els inconvenients són tan incu-
rables com els que nosaltres presentem en el nou pla d'en-
senyament.

Un cop plenament convençuts que la solució més essen-
cial per a un bon mestre és la vocació és el fonament que
queritem que un vailet se converteixi en un mestre i en aquesta
estat d'ensenyament és la seva vocació en una professió com
la nostra, tan semblant al sacerdot".

..."no seria possible donar una certa llibertat
per a ensenyar les classes, deixant lloc a la r^{ati}onosi-
tat i a la creació oficial. Els qui ens en fem necessi-
tat hauríem de ensenyar a través d'altres mitjans seria
molt més fàcil el seguir les noves ensenyances, ja que

la immensa majoria d'alumnes lliures ho som perquè les nostres ocupacions no ens permeten anar certes hores a la classe"...

... "Els que ja som responsables dels nostres actes i que tenim una vocació demostrada i no pas d'última hora, voldríem la nostra Normal oberta per els que com nosaltres ens veiem obligats a guanyar el pa de cada dia amb el nostre propi esforç". (4)

Vocació, catalanitat, treball durant el dia... enmarquen el panorama crític d'aquesta mesura. Una mesura que representa un ^{gran} projecte pedagògic i que, socialment, ve acompanyada d'un sistema de beques. D'això ja en parlarem més endavant, i podrem fer consideracions sobre llur efectivitat o insuficiència.

Com s'entén la formació professional universitària a la Normal de S. Quintana?

Seguint els models més purs de la conceptualització de la preparació professional del Magisteri que esboçarem en pàgines anteriors, deluiríem sense dificultats la fisonomia ~~(anatomia)~~ (esquelet) pedagògica de la Normal Catalana. És important, però, per una aproximació més rigorosa que recollim les versions d'alguns responsables del projecte, Joaquim Xirau, Director del Seminari de Pedagogia de la Universitat de Barcelona, i Professor de Filosofia a la Normal-!

"S'ha parlat en tots els tons de la necessitat d'una formació universitària del mestre. Hi hem insistit nosaltres a casa nostra, en múltiples ocasions. Cal, però preveure, des d'ara, tota possible mala interpretació. L'Escola Normal no és una petita Universitat. Si ho intentés en seria una caricatura i periria tot el seu estil i tota la seva dignitat. L'Escola Normal és una escola primària. No és ni pot ésser res més que una escola primària, una

escola primària model on les activitats educadores siguén portades a la seva més alta depuració i on els mestres prenguin clara consciència de la seva activitat i de la seva funció específica. Formació universitària no vol dir, per tant, una major quantitat de saber, ni la consagració estereotipada d'uns títols. Això seria probablement incrementar la tradicional pedanteria tan difícil de vèncer i desfermar, i allunyar el nostre mestre de la seva peculiar vocació. Formació universitària no pot ni vol dir això. Significa *ad huc*, en algun sentit, tot el contrari i el contacte d'escola primària a través del seu òrgan més depurat -l'Escola Normal- amb la font més pura de la tradició universitària. (5)

I Lluís Santaló:

..."La Normal de la Generalitat aspira fonamentalment a la preparació de mestres d'aquest ordre, en la màxima cultura possible al servei d'una consciència professional que sigui garantia de respondre als imperatius socials en relació a l'Escola. I com que això no pot aconseguir-se, no s'ha aconseguit fins avui, a base del estudi de l'exposició de teories, la Normal intenta completar la formació doctrinal amb el coneixement d'una pràctica acurada en contacte directe amb l'Escola primària, tenint en compte tota la gama d'especialitats que reclama d'una banda la diferent natura dels infants, i d'altra banda la multiplicitat d'institucions que la societat contemporània considera inseparable de l'Escola". (6)

No es tracta de superar l'Escola Primària per lligar-se més a la Universitat, sinó d'infondre de ciència

de rigor universitària a l'ensenyament primari. L'Escola Normal serà la plataforma adequada per coordinar aquestes dues instàncies. Per això tindrà ^{una} Escola Primària -en les dues modalitats de graduat~~es~~ i unitària- capaç de seguir i impulsar la renovació pedagògica pendent.

També recollim la imatge que la premsa d'època s'en feia de la Normal. Com a exemple, reproduïm alguns dels comentaris apareguts a "Mirador" -una de les revistes culturals més ^{postnyides} protegides de la Catalunya dels ^{trist} 30- en motiu del començament de les classes:

..."Una primera mirada demunt les normes orientadores ens mostra la direcció humana del seu pla. El conreu de la tradició llatina i dels valors més ^{permanents} permanents espirituals hi és en un primer terme d'interès.

Aquesta és, també, una línia essencial en el pla de l'Institut -Escola. Sorprendrà potser algú aquesta orientació espiritualista en temps pragmàtics com els que corren. Ara, però, més que mai cal no oblidar les constants eternes de la nostra tradició cultural. La solidesa moral que ells representen. Precisament ara, un mestre de l'avantguarda pedagògica, el professor Cousinet, que ha donat un cicle de conferències a la nostra Universitat, insistia en la necessitat de no abandonar aquest tipus tradicionals d'educació. Cal no oblidar que demunt l'esperit del futur mestre, i més intensament en l'adolescent de l'Institut, cal que pesi la noció solidament formativa de la tradició de cultura, de l'esforç millorador de la Humanitat, l'última etapa de la qual li ha donat tot el refinament social, i tota la treballada espiritualitat que ell ha trobat madurada en incorporar-se a la vida. La informació - de tipus professionals - li serà donada a la Universitat, com un ins

trument, aquest sí, pragmàtic per a resoldre el problema de la seva existència i per a obtenir una eficàcia en la vida social. Però cal que el fons espiritual, humanístic, serveixi de base -i de ferment- moral a l'adolescent- com a ciutadà- i al mestre com a forjador i exemple de vida civil.

L'ensenyament filosòfic és també molt més accentuat en la nova Escola Normal. Per a defensar aquesta intensificació serien ~~insuficients~~ a més de l'eficiència educadora de la psicologia, de la biologia i del psicoanàlisi les raons apuntades per a defensar l'educació de tipus humanístic.

La connexió dels estudis normals amb els serveis d'orientació professional, la flexibilitat de les normes orientadores, l'estreta relació entre les disciplines de ciències i de lletres, la comunitat obligada dels professors a la intensificació i complexitat de l'educació física, l'atenció amb que es tendeix a l'educació de les sensibilitats artístiques i literària del futur mestre, la supressió dels exàmens per assignatures i el règim becarí, serien altres tants capítols amb què podria allargar-se a aquesta demanda d'atenció i simpatia per a la primera temptativa completa d'organització d'un magisteri eficient català". (7)

^{Generalitat} El caràcter Mixte dependent a l'hora de l'Estat i de la ~~de~~ la nova Normal no agradà a determinats cercles de la pedagogia renovadora, sobre tot a alguns d'aquells que protagonitzaven amb entusiasma el breu període de l'Escola Normal de la M. ncomunitat i més identificats amb l'obra de Prat i la Riba. Si bé una comparació es obligada al llarg de l'Exposició en diversos contrastos d'entrada cal advertir que la seva constitució fou vista

amb recel.

L'intervenció estatal s'interpretava com una pèrdua d'autonomia a diferència de les altres iniciatives que s'han vien emprès a Catalunya per a la formació del mestre (9). En aquest cas, reproduïm l'opinió emesa per Eladi Homs, el responsable de la tercera temptativa frustrada abans d'hàra:

"De manera, que el projecte d'Escola Normal que ara es vol executar és, en realitat, el quart assaig que s'intenta d'aquesta mena. Deu faci que sigui més afortunat que els precedents. L'espai en manca per examinar-lo i comentar-lo. Però, comparant aquesta nova temptativa amb les anteriors hom no pot menys de trovar hi a faltar entusiasme i llibertat. Es una reacció inesperada, d'aire burocràtic, com engendrada que ha estat en la "Gaceta", que no ve acompanyada de la joia de la paternitat. No és fruit de continuïtat; no lliga amb la tradició dels esforços pedagògics, gens menyspreables de, del catalanisme, de nostre lliure esperit pairal" (10).

La crítica de la precipitació en crearse la Normal Catalana es feia pensant en que l'Estatut concediria unes prerrogatives per organitzar-hi més lliurement. I, per tant, valia la pena esperar. No s'acceptava que el govern republicà amb la seva intervenció reportés cap benefici. L'actitud de trencament amb l'experiència passada es claravident. I és que, certament -com opina Eladi Homs- el catalanisme republicà -amb Estatut o sense- té un caràcter diferent que li ve donat per les forces socials que el promouen. I ara ja no es la burgesia *proletària* -designes més aviat rural i conservador- si no la petita burgesia i els sectors populars de procedència urbana i de tendència més democràtica. Aquest últims sectors socials s'acoplan, per tant,

amb més solidesa amb la constitució republicana. La burgesia catalana, en canvi, es mostra distant i amb més contradicció amb el nou sistema polític instituit l'any trenta ù. I es que la República, com a organització politico-social, suposa un trancament, un canvi qualitatiu i no una simple evolució de la societat.

C A P I T O L V

INFRAESTRUCTURA I PRESSUPOST.

"Avui, sortosament, en parlar de l'Escola Normal ja no evocuem la imatge del passadís fosc i humit i de l'aula llòbrega que entenebri dies i més dies matins radiants a tan-tes generacions de mestres, amargades amb discursos morts, treballs inútils, paraules buides de sentit i amb la clàssica rutina que de tot es valia ensenyorir". (1)

L'edifici es troba situat ^{al} ~~des~~ del recinte ~~(des)~~ de l'Escola Industrial, ocupant l'antic emplaçament de l'Escola d'Agricultura. Una situació privilegiada: envoltat de camps d'esport, jardins i passejos, la claror entra pels quatre vents. Les aules són espaioses i existeix una xarxa completa de serveis i sales complementàries i una gran Biblioteca on hi caben un centenar de lectors-, tallers i laboratoris per a les distintes àrees d'estudi, sales d'estar i per reunions,... En quant al mobiliari es substituï el clàssic pupitre per ca-dires i taules individuals que es disposen de la forma més convenient segons les circumstàncies. Apart del caixó, adosat a la taula de treball, cada alumne tenia un armari individual. Els passadissos eren amplis i la fredor de les parets disminuïen amb els cartells d'anuncis que donaven constància de les múltiples activitats desplegades, amb les fotografies de les excursions realitzades i amb els treballs dels propis alumnes. Una decoració que anava canviant continuament i que constituïa una peça més de l'engranatge pedagògic.

Els laboratoris estaven degudament equipats: microscopics, aparells de projecció i tota mena d'instruments annexes per a l'experimentació química i biològica o psicològica.

Capitol apart mereix la Biblioteca que ocupava un saló central i dues sales contigües al 1er. pis. A finals de l'any 1933 es comptava amb uns 2.000 volumens gairebé tots de recent adquisició, exceptuant les obres mestres. Una selecció acurada de lo publicat per aquelles dates en Filosofia, Pedagogia, Psicologia, Biologia, Historia, Literatura i Art, sobre tot.(2). Els alumnes comenten que s'hi trobava tota la pedagogia moderna europea: *De la part de* Piaget, Fenièrre, ... i força literatura, sobre tot novela: Tolstoi, Dostoiewski, Joyce, ... i literatura infantil i juvenil. Entre les col·leccions completes que recorda^m ci ten: "Tot vent", "Labor", i "VernatMetge". No cal dir que també eren accessibles als diccionaris i revistes especialitzades sobre els continguts esmentats.

La zona esportiva -piscina, camps de futbol, basquet, pista de tennis, ...- encara que fos comú a tota l'Escola Industrial, era ^{preferentment} perfectament utilitzada pels normalistes ~~donada~~ la seva proximitat. També comptava ^{amb} serveis d'enfermeria i dutxes. Els jardins era un marc oportú per donar-hi sovint classe a l'aire lliure.

PRESSUPOSTOS:

Per tal de cobrir tota aquesta infraestructura el Consell de la Generalitat destinava en principi la quantitat de 113.500 pessetes per a despeses de las instal·lacions de laboratoris, Biblioteca i adquisició d'utilitatge .

En una primera fase d'aquest pressupost s'inverteixen 92.000 pessetes per a les següents parts (necessitats):

Instal·lació dels Laboratoris

Laboratori de Ciències Naturals i Fisiologia	15.000 ptes.
Laboratori de Física	3.000 "
Laboratori de Química	4.000 "
Laboratori de Realitzacions	3.000 "
Laboratori d'Educació Domèstica	6.600 "
Laboratori de Psicologia i Antropologia . .	2.000 "
Material d'Educació Física	500 "
Taller de Dibuix	3.000 "
Museu Pedagògic (iniciació)	4.000 "
Classe de Música	10.000 "
Aparells de projeccions i annexes	3.000 "
Mapes històrics i geogràfics i esferes . . .	3.000 "
Biblioteca (instal·lació)	14.000 "
	<u>71.500 ptes.</u>

Mobiliari

Despatx Director	3.000 "
Despatx Secretari	2.000 "
Oficines	1.500 "
Mobiliaris sales de treball (estanteries, cadires)	5.000 "
Armaris-penjadors individuals	2.500 "
Mobiliari sales d'estar	2.500 "
Mobiliari consergeria	500 "
Sala de Professors	2.000 "
Infermeria	1.500 "
	<u>20.500 ptes.</u>

Total: 71.500 Laboratori i Biblioteque (Instal·lació)

20.500 Mobiliari

92.000 ptes. (3)

=====

PRESSUPOST D'INVERSIÓ 1ª. CURS DE FUNCIONAMENT DE L'ESCOLA

Es aprovat el següent Pressupost d'inversió i de detall referent a l'Escola Normal i Escola d'Estiu de la Generalitat de Catalunya, la qual quantitat de 232.500 pessetes, que figura en la partida 508 del Pressupost de la Generalitat, especialment afecte a la dita Escola, queda distribuïda en la forma que a continuació es relaciona: (4)

Personal	Pessetes 153.500
Material	" 38.000
Escola d'Estiu	" 40.000
	Pessetes 232.500
	=====

Amadeu Visa quan regentava la Direcció de l'Escola l'any 1935 ens parla d'un pressupost anual de 191.300 pessetes -hi exclou els gastos de l'Escola d'Estiu-, de las quals -diu- 148.400 són destinades a personal (5). El pressupost en tres cursos havia disminuït 1.200 pessetes, una xifra que no essent significativa demostra un cop més la insuficiència financera de la Generalitat a mesura que avança la República. Aquesta regressió pressupostària afecta fonamentalment a la partida del personal i no al material.

Segons aquestes xifres, el cost anual d'un alumne és de 1.707 pessetes. Cal entendre, però, que aquesta quantitat no representa exclusivament les despeses que comporta la formació de cada mestre a la Generalitat, puix que aquesta utilitza mitjançant la mateixa Escola Normal, el seu professorat, el seu local i el seu material, per altres atencions relacionades amb el millorament de la formació dels mestres com són els cursos de perfeccionament i l'Escola d'Estiu.

C A P I T O L VI

L'ALUMNAT

MOTIVACIO PER ACCEDIR-HI

Preguntar-se perquè un determinat nucli de joves elegix un centre d'estudis determinat, no té massa interès quant aquests establiments responen a un mateix patró. El que cal explicar a les hores es el perquè de l'opció vocacional i qualificar la qüestió a partir del binomi decisió/aptitud. En aquest cas, però, tractant-se d'una Escola model -distinta a totes les demes- la resposta no pot deonar-se a partir de la simple alternativa vocacional:

"Vaig anar a la Normal de la Generalitat perquè volia es ser mestre". Les motivacions són més matitzades al contrastar-se amb el model d'Escola de Magisteri burocràtica i tradicional -malgrat els canvis ordenats. Els afectats que es van trobar amb aquesta doble realitat pedagògica ^{no} ho explicat^{en} vivament:

"Jo tenia 16 o 17 anys quan vaig decidir canviar. Jo estava a la Normal de l'Estat i seguien alguns cursos d'adaptació per a passar al Professional, anant-se'n de que no feiem gran cosa. A les hores, amigues meves que tenien parents o amics a la normal de la Generalitat ens en van parlar molt bé, la varem anar a veure i ens va agradar molt. Als 16 anys no sabíem massa el què, però ens donaven compte, per exemple, de que no comptava amb un sol laboratori, no ens ensenyaven a dibuixar bé, no feiem treballs manuals... Coses que consideravem indispensables per la preparació d'un mestre. I amb una meua amiga ens varem decidir a canviar d'Escola, no sense precaucions abans per part dels pares mirant si hi hagues algun canvi i si aquests estudis servien.

Es clar, la Normal de l'Estat es va tenir d'adaptar al nou Pla de la manera que va poder. No més comptava amb professors numeraris y una ~~quantitat~~ de gent imponent al establir-se la coeducació. Era un verdader desgavell. L'avençament de la Normal de la Generalitat es que ja va ésser creant pensant amb aquest Pla Professional. Un canvi, la Normal d'Estat no va poder fer res, va haver de continuar amb els mateixos elements i amb gent que feia 20 o 25 anys que hi era. Va ser només sobre el paper que es va modificar i res més. I d'això, el jovent ens en varem donar compte. I sabent que hi havia l'altre Normal, varem decidir marcar".

Més d'un alumne assegura amb convenciment que a la Normal vella no hi haguesint anat mai i l'ambient d'autoritarisme els xocava i els exàmens de caligrafia els horroritzava.

"Perquè a l'Escola de l'Estat d'aquell temps hi havia un ambient irrespirable era una cosa que ens tenia agobiades i que ens tenia ... Estavem privades de tota mena de facilitats que poguéssim trobar en l'entorn en aquell temps. I a les hores, al posar-se l'Escola Normal de la Generalitat, ens va semblar com si s'ens obrís una porta. I varem anar allà amb molta il·lusió. I varem anar per iniciativa pròpia. Erà un grup de nois d'allà que ens envien enterar ni n'entremem com. Forem de les primeres en matricular nos. Per dir-te que teníem el número tretze".

Prova del que deíem abans es la constatació de com podia modificar-se l'opció per uns determinats estudis a partir dels estímuls específics (peculiaris) de la nova "Normal".

"Els meus pares varen decidir que jo estudies per

mestre contra la meua voluntat. Van anar a informar-se, i a la Normal de la Generalitat els hi varen donar una informació detallada. Van veure una Escola neta. Els hi va semblar que em podian deixar en ella amb molta més tranquil·litat que a l'altre Normal, tant descuidada, tant mal atesa. I per això hi vaig anar".

L'estructura realment renovadora, l'ambient més lliberalitat i les possibilitats de rebre una formació més íntegra, eren les pautes de referencia a l'hora de la tria. També ho era la catalanitat de l'Institució, i la possibilitat d'arrelar-se al medi cultural constituïa un altre avantatge absent a qualsevol d'altre centre del Magisteri.

D'altre gent, durant la guerra, al trovar-se tancada l'Universitat assistia igualment a la Normal Catalana: "Es molt important que molta gent que no volia fer de mestre van anar a l'Escola Normal. La gent que no servia sabia que fer hi anava. Cal pensar que en aquells temps, la Universitat era tancada".

Així, per la premsa, per las amistats, pel consell patern o per las indicacions de professors d'ací o d'allà lligats amb l'educació nova, un bon estol de batxillers, de Mestres del Pla 1914 acabat o tan sols iniciat, i joves sense altres estudis que la primària (~~els primaris~~) acudien al carrer Urgell a la recerca de més informació.

^{CONDICIONS I ENQVES D'INGRESSA}
La formalització de la matrícula d'ingrés exigia als aspirants d'ambdós sexes el haver complert els 14 anys o posseir el títol de batxiller. Apart de presentar els següents documents:

- "a) Completar una sol·licitud que els serà facilitada.
- b) La partida de naixement (els batxillers se les substituiran aquests documents pel títol o certificat d'estudis).

c) Un "report" de la vida escolar formulat pel mestre. El dels batxillers anirà signat pel Director de l'Institut o Col·legi on s'hagin presentat.

d) Cèdula personal.

e) Certificat de revacunació en el qual constarà també que l'interessat no sofreix cap malaltia ni defecte físic. Ha d'anar reintegrat amb una pólissa de 2,40 pessetes.

A més, caldrà pagar 6,85 pessetes com a dèrets, pólisses i timbres.

L'Escola Normal de la Generalitat admet alumnes que hagin fet cursos a qualsevol Normal de l'Estat i vulguin prosseguir los en les de la Generalitat. A la Secretaria de l'Escola informaran sobre la manera de convalidar els estudis realitzats. Cal en aquest cas presentar una certificació acadèmica personal i pagar com a dèrets de matrícula per a tot el curs 34,35 pessetes, incloses pólisses i timbres.

Els alumnes que hagin cursat els quatre cursos del pla antic a les Normals de l'Estat podran posar-se en les mateixes condicions que els que segueixin el pla nou, seguint a l'Escola de la Generalitat dos cursos tècnics i un de practica..." (1).

Com a màxim la matrícula no costava ni 50 pessetes. I en la majoria dels casos ni tant sols 10 - 12,20 pessetes per ésser mes precisos. Una quantitat realment insignificant - vindria a equivaldre a un salari diari dels mes baixos -, (2) si ho comparem amb les quantitats que es paguen actualment.

Els requisits exigits permetien - especialment l'informe escolar, establir fàcilment un coneixement aproximat del nivell dels sol·licitants. Pot ésser massa aproximat, i en molts de casos fins i tot inservible, segons el tipus

d'escolars d'on provenien. Ja que els criteris valoratius poden variar de la nit al dia.

Copia, per tant, un criteri valoratiu estandaritzant a partir d'uns nivells mínims establerts i d'un cos docent qualificador amb suficient solvència i cohesió. Perque aixó fos possible, els aspirants s'havien de conetre les proves següents:

- "a) Una prova vocacional que hom determinará al moment de l'examen. En aquesta prova serán utilitzats els serveis de l'Institut Psicotecnic de la Generalitat de Catalunya. (Aquesta prova no requereix cap preparació anterior).
- b) Un exercici de lletres, que consistiria en una prova col·lectiva per escrit i en preguntes individuals del Tribunal sobre les diferents matèries de la secció, i en la lectura en alta veu d'una plana literària (català i castellà), i en la traducció repetitza d'un fragment d'un llibre escrit en francès.
- c) Un exercici de Ciències, que consistirà en diferents i suficients preguntes sobre les matèries de la secció, i en la resolució de dos problemes: un de Matemàtiques i un altre de Física.
- d) Un exercici de redacció sobre un tema lliurement determinat pel Tribunal, però de tal manera elegit que afavoreix la manifestació ^{de les disposicions} i condicions dels aspirants per a l'activitat educativa.

Quan els exercicis escrits i orals de lletres i de Ciències, regirà el "Questionari d'Ingrés" publicat a la "Gaceta" del 29 d'octubre del 1931 (Ordre del 27) que es vigent per a l'ingrés a tots les Escoles Normals (questionari que es ven en tiratge a parta les llibreries, al preu de dues pessetes).

De les dues proves escrites indicades una será en català i l'altra en castellà".

A mitjans de setembre de 1932 s'efectuaven les proves d'ingrés al curs Professional de la 2ª Promoció. (4) La constitució del Tribunal corria a carrec del Consell de Cultura de la Generalitat essent designats membres significats de les Institucions Pedagògiques d'èvanguardes. En aquesta ocasió, el Tribunal quedà establert així:

President: Eduard Albors, Professor de l'Escola Normal de la Generalitat.

Secretari: Rosa Sensat, Mestressa del Patronat Escolar de Barcelona.

Vocals: Emili Mira, Membre del Seminari de Pedagogia i de l'Institut Psicotècnic; Manuel Mateo Martorell, Professor de l'Institut-Escola; Josepa Herrera, Inspectora, Membre del Seminari de Pedagogia. (5).

Exposen esquemàticament, el contingut de les proves, fixant-les alhora amb ^{el}procés eliminari en cada una d'elles.

Prova Psicotècnica:

S'aplica el test de Barcelona, que es una readaptació d'en ^{el}Diró i López de la prova d'OPIS. Es mesura el nivell d'intel·ligència i la capacitat intel·lectual.

De 39 ^{proves}~~escriures~~ inicialment tres queden automàticament eliminats en aquesta fase (altres tres ja no es presenten).

Prova de Redacció. Redacció en català: Prova també previa i eliminatòria com l'anterior).

Consisteix en un exercici de redacció lliurement determinat pel Tribunal però elegit de manera que favoreixi en els aspirants el manifestar la seva disposició i condicions per a l'activitat educativa. El Tribunal redacta vuit temes d'acord amb aquestes normes i d'entre ells és escollit per sorteig el tema següent: "Imagineu una excursió al camp acompanyats de nens i nenes. Descriviu el paisatge i les activitats de la jornada".

(Es concedeix una hora i mitja de temps per a desenrotllar el tema).

Redacció en castellà:

Seguint la mateixa mecànica el Tribunal redacta vuit temes en castellà i s'en escolleix un: "¿Preferiria començar mi actuación de maestro en una escuela rural o en una escuela urbana? ¿Por qué?".

(Es concedeix una hora i mitja de temps).

Per a la valoració d'aquestes proves de redacció està present, especialment, l'ortografia, el contingut i l'estil.

En aquest període set opositors més queden eliminats.

Prova oral de lletres:

1ª. Lectura en català i castellà d'una pàgina literària, que tria el Tribunal per a cada un dels aspirants.

2ª. Lectura y traducció d'una pàgina en francès triada igualment per Tribunal.

3ª. Resposta a las preguntes que els professors de lletres dirigeixen a cada un dels opositors, sobre les matèries que constitueixen l'esmentada secció de lletres.

(A partir d'ací las proves ja no son eliminatories, sino que es feia una qualificació global al final).

Prova escrita de ciències:

El Tribunal redacta una sèrie de problemas d'Aritmètica i de Física, així com una sèrie d'examen exercicis de calcul aritmetic i algebraic. Els opositors trian a sort un problema de cada classe i un exercici:

1er.) "Tres rollos de papel tienen: el 1º $24 \frac{2}{9}$ m.; el 2º $35 \frac{6}{14}$ m.; y el 3º $42 \frac{5}{21}$ m. Han costado en total 220,2 ptas. ¿A cuanto resulta el metro?.

2on.) "Un salt de 'aigua de 20 m. de desnivell, porta un caudal de 25 m3. per minut. Calcular la potència del treball

que produïx".

3er.) Exercicis:

$$\left(3 - \frac{2}{6} + \frac{14}{18} + 9 - 5 \frac{3}{4} \right) \frac{2}{5}$$

$$4 (x - 3) - 7 (x - 4) = 6 - x$$

(Es concedeix una hora i mitja de temps).

Prova oral de Ciències:

Els aspirants són interrogats pels professors especialitzats en Ciències, sobre les matèries que comporta aquesta Secció.

(En totes les proves, cada membre del Tribunal qualifica totes les parts de la prova, segunt el criteri de puntuar des de 0 a 5).

El conjunt d'exercicis duraven una setmana. Reunit, finalment, el Tribunal determinava els promitjals de les puntuacions concedides pel Tribunal a cada un dels aspirants. Els resultats foren els següents: (6).

QUALIFICACIO	PUNTUACIONS	Nº ALUMNES
BONS	3 a 5	5
MITJANS	2,5 a 2,9	5
POC PREPARATS	2, a 2,4	7
NO PREPARATS	0 a 1,9	7

Els tipificats com a "No preparats" quedaven eliminats. Havian d'esperar la convocatòria del curs següent, doncs, fins a la guerra, aquestes proves només es celebraven el mes de setembre. (7)

En total, doncs, de 36 presentats, 19 quedaven eliminats. Un promig aproximat d'un 50%.

El Tribunal, al termini de llur tasca qualificadora, emiti una serie de consideracions:

"Es fa constar que en la qualificació darrera de conjunt es tingueren en compte també las condicions personals dels aspirants en raó de la seva formació i qualitats vocacionals demostrades. El Tribunal es dol de que, disposant l'Escola Normal de 40 places per el 1er. curs professional, els resultats de la oposició, hagin estat en general d'un nivell tan baix. Aquest nivell no permet en consciència, l'admissió de tots els que han passat els dos primers exercicis eliminatoris. Malgrat aquestas consideracions i amb el fi de no extremar la nota de rigor, es consideran admesos els aspirants que aconseguixen un promig de 2 o superior a 2. La Normal creu possible trovar mitjans de que els ingressats a més de treballar en la seva formació professional, puguin perfeccionar-se en l'adquisició d'aquells coneixements ^{pràctics} posseeixen amb suficient regularitat i extensió. D'acorda no fer pública la qualificació que figura en acte i publicar unica ment la llista dels admesos per ordre alfabètic.

Veiem els promitjos d'admesos y no admesos de las al tres promocions per tenir una imatge més global i general:

	Inscr.	Present.	Prova Psicot. Elimin.	Prova Redac. Elimin.	Resul. final		nº Places cubrir
2ª PROMOCIO	39	36	3	7	17	19	40
3ª PROMOCIO	-	26	3	2	21	5	-
4ª PROMOCIO	69	60	0	12	29	31	40
5ª PROMOCIO	-	30	3	3	13	17	13
6ª PROMOCIO	104	78	2	2	70	8	
7ª PROMOCIO	55	54	0	0	36	18	

En la 1ª Promoció, encara que no tinguem dats estadístics, els alumnes parlen de que els presentats varen ser molts, i algh fins i tot parla d'un centenar. El cert es de que tant sols 34 varen ser admesos. Aquestes proves que van tenir lloc el gener de 1932, venen precedides per un cert clima de tensió provocat per les protestes vingudes dels alumnes eliminats el desembre passat en las prova's d'accés als cursos de Cultura General. Circunstancia a la que en feram esment.

La Direcció General de Primer Ensenyament fixava anualment un nombre limitat de places a cubrir a cada Escola Normal segons las necessitats de l'ensenyament primari i als nous llocs escolars que es ^{creaven} ~~curaven~~ i les vacants que cabia suplir dins del Magisteri Oficial. Aquest nombre que als primers anys foix de 40 - almanys en las dues primers Promociions - queda sensiblement reduït el curs 1935/36. Durant la Guerra Civil, devant la manca de mestres al ser molts d'ells movilitzats, els criteris de selecció guanyaren ^{flexibilitat} i desapareguè el límit de places a cubrir establert pel Ministeri d'Instrucció Pública.

El juny de 1937 el Tribunal qualificador s'expressava en aquestes termes:

"El Tribunal, persistint en els punts de vista trans-

crits en l'acte número sis acorda aprovar el major nombre de candidats possibles, eliminant no més aquells que manifestament pel resultat de les proves i exercicis d'aquest examen-oposició, hom creu que no es troben en condicions de poder seguir amb profit els estudis als quals aspiraven?"(10)

Tambe l'any següent els components de l'organ avaluador partien de la nova realitat creada:

"Després d'un llarg canvi d'impressions i tenint en compte d'una banda, les circumstàncies de la present convocatòria que no limita el nombre d'aspirants i la conveniència de facilitar en aquests moments els estudis de Magisteri i la major quantitat possible d'aspirants i d'altre, l'exigència perentòria de comptar les Institucions oficials amb un crescut nombre de titulars, el tribunal acorda deixar realitzar les proves orals a tots els aspirants, a reserva de fer l'eliminació necessària amb major coneixement de causa, després de les dites proves orals". (11).

Eran necessàries aquets tipus de proves? Estavem ben planificats? Un cop més ens remeten a l'opinió de l'alumnat:

"Les proves ^{les} vaig trobar bè i normals. No eren ni molt forts ni molt selectives, perquè procedent jo com procedia del batxillerat, nocions de Pedagogia no en tenia cap ni una. No obstant, allí valoraven uns coneixements d'ordre culturals, en primer lloc. I després vaig fer unes proves d'intel·ligència -normals-, que avui dia alguns d'ells encara s'apliquen.

Recordo que ^{era} en un test que hi havien uns dibuixos per interpretar; es mirava la rapidesa de percepció i d'interpretació. Per exemple, et trobaves davant d'un laberint i et preguntaven: "Una pilota entra dins d'un camp d'herba, quin camí seguiries per trovar-la?" Coses d'aquest tipus, d'intel·ligència general. No hi havia pas cap cosa excepcional.

Proves d'aptitud pel Magisteri no n'hi havien¹ perquè jo, precisament, venia del Batxillerat, i no coneixia res de Pedagogia. I, no obstant, em varen² aprobar. "

L'opinió general coincideix en que un tipus^{de} prova com aquesta era³ necessària per a una orientació professional. I que els criteris selectius no responien -com a la selectivitat que s'aplica actualment a l'Universitat- a cap mena de discriminació de classe o ideològica. Ningú fa al·lusions a favoretismes ni actituds subjectivistes⁴ per part del Tribunal. Es nota una confiança objectiva amb la forma de preparar i portar⁵ els temes^{de} proves, tant pel prestigi del que les tria: el Dr. Emili Liró i López a través de l'Institut Psicotècnic, com pels components dels Tribunals, tots ells pertanyents a les Institucions pedagògiques més qualificades de Catalunya.

Majoritàriament es considera que les proves no son rigoroses i que estan adequades al nivell que cal exigir per ~~accedir~~ al Magisteri. En algun cas s'il·lustra el fet de que aquestes proves sobre tot les psicotècniques foren conegudes per part dels aspirants, o de que la quantitatⁿ de proves fos insuficient per decidir el destí vocacional. Les objeccions més sentides son, però, el factor sorpresa dels tests al ^oprevinere d'unes^a escoles^a ^aorítics^a -donat⁶ que es el primer centre d'estudis superiors a Catalunya que s'apliquen- i la diferent capacitat dels aspirants per afrontar-les segons siguin batxillers, mestres o provinguessin dels cursos de cultura general. En cara que més que una objecció es ^{trata} ~~trata~~ d'una constatació.;

..."Creo que las personas no estaven acostumades a aquest tipus de proves psicotècniques. Jo mateixa, que no havia fet mai cap prova psicotècnica em va posar una mica en tensió nerviosa. Molts, potser els va posar en una situació^x d'ànim que els va perjudicar. I la prova psicotècnica que ens van fer era més que

res un examen de cultura general, d'uns coneixements generals, quasi ve diguem-ne normals, d'una persona que tingui un ambient d'una cultura mitjana.

Basta gent de la que es presentava provenia del batxillerat i molts, que per aixó hi havia també una mica de diferència, ~~no~~ més havien passat per les Normals que hi havia a les hores. Les Normals, està clar, es limitaven a donar coneixements d'una disciplina i després a fer l'examen; però em feia l'afectació que no profunditzaven..."

Sembla que els batxillers eren els que estaven en millors condicions per resoldre aquestes proves, més que els mestres-sens dubte, i potser també que els alumnes que havien vingut seguit els cursos de Cultura General. En cara que el professorat fos més qualificat, el mètode més apropiat, cal consignar que no deixava d'esser un batxillerat improvisat.

Com anotaven abans, la primera convocatòria de les proves d'ingrés per accedir als cursos de Cultura General va ser la única en que la protesta es va exterioritzar. El motiu: la gran quantitat de carabassejats. ~~En~~ En van aprovar 48, del nombre de presentats no s'en tenen xifres i les estimacions verbals parlen d'entre un i dos centenars. La crítica de com es portaven les proves l'examen psicotècnic en sol en cara va saltar molt més es va portar fins el Palau de la Generalitat, remanent-li al Secretari del Sr. ~~Mado~~ que s'obrí una investigació del que havia succeït. Paral·lelament exposaven ~~unes~~ queixes a la ~~primera~~ ^{Generalitat}. Les peticions es centraven en una nova convocatòria i en que la Generalitat adequés els locals necessaris per donar-hi cabuda als aspirants.

Una nota de la direcció de l'Escola Normal donava la seva versió dels fets: "No comprenem l'actitud dels alumnes eliminats en les proves de ingrés de l'Escola Normal de la Generalitat.

Ells saben ^{bé} bé, per que llurs exercicis ho ^{perfectament} perfectament, que la ^{insuficiència} insuficiència de que ^{donen} donen proves els impossibilita per entrar en un Centre docent on s'han de formar els futurs mestres de Catalunya i de la República.

Per a estudiar el primer curs del Magisteri, es requereix tenir perfectament assolats els ensenyaments que es donen a les escoles primàries.

Oreuen els eliminats que hom pot admetre persones que no saben escriure quantitats decimals, que no coneixen el sistema mètric i que no tenen idea dels ^{càlculs} càlculs geomètrics més elementals i que no saben si el Tibidabo està al ^{Nord} Nord o al Sud de Barcelona; que no han sentit a parlar mai del Montseny; que no coneixen els límits de Catalunya; que no ^{distingeixen} distingeixen un termòmetre d'un baròmetre; que no han sentit a parlar mai del Reis Catòlics, de Pau Claris, del rei en Jaume, o ni tan sols d'Angel Guimerà ?.

Tenim, a més, els exercicis escrits dels eliminats, que poden mostrar a tot hom que vulgui veure-^{los} ^{paternals} i en els quals romanen ~~no pas~~ ^{paternals} insuficiència i la manca de preparació, la incapacitat dels eliminats per a continuar estudiant una mica superiors.

Està clar que ells no en fan pas la culpa, i nosaltres ho lamentem. Però lamentem també, que la manca ^{de} experiència d'aquets joves els porti a prendre determinades actituds que no responen a la tradició fins ara seguida en totes les Escoles normals, els alumnes de les quals han tingut sempre una reflexió concient i han ^{sabut} ~~segut~~ en tot moment valorar l'alta missió que representa l'esser mestre d'escola i organitzador dels futurs ciutadans.

Valdria més, certament, que aquesta joventut, en lloc de fer alsèrulls, es posés a estudiar amb tota serietat i a

capacitar se degudament p[er] tal de poder ingressar en la convocatòria de l'any vinent. El director C. Costal."(12).

La protesta queda aturada al canvi. Las autoritats educatives es donaven per satisfetes amb les declaracions del director de la Normal. Malgrat tot, s'hagueren de d'organitzar pels admesos dos cursos paralels de Cultura General. La majoria dels oporatorien tenien 14/15 anys.

PROCEDENCIA DE L'ALUMNAT I CARRERES PRÀCTIQUES:

PROMIG DE L'EDAT D'INGRES ALS CURSOS PROFESSIONAL: 17/18 ANYS(13).

Aquells promig es mante bastant homogeni a tots les Promoció, tendint més aviat a reduir-se a ser més baix, mentre que a la primera Promoció la mitja de edat al començar els estudis es de 23,5 anys, degut a la gran quantitat de mestres en exercici que s'incorporen.

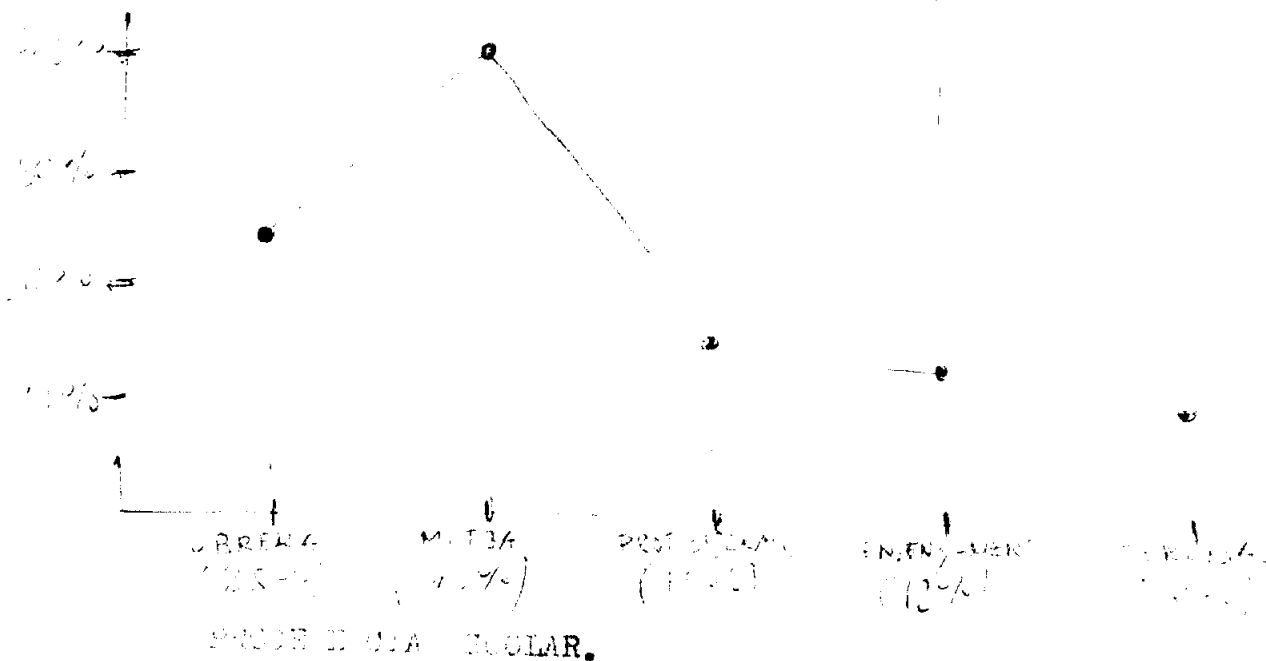
SEXE (14).

	MASCULI	FEMENI
1ª PROMOCIÓ	13	21
2ª PROMOCIÓ	8	8
3ª PROMOCIÓ	6	13
4ª PROMOCIÓ	11	18
5ª PROMOCIÓ	6	7
TOTAL:	45	67

ZONA GEOGRÀFICA D'ORIGEN (15).

<u>49</u>	<u>30</u>	<u>9</u>	<u>7</u>	<u>5</u>
BARCELONA	BARCELONA	GERONA	LLEIDA	TERCELONA
Ciutat	Província	Província	Província	Província

PROCEDENCIA (SOCIAL) DE DIFES ES. (16).

(ESCOLA ESTAFAL	30%
ESCOLA TRADICIONAL (ESCOLA RELIGIOSA	13%
(ESCOLA PRIVADA ACONEFSSIONAL A2%	
ESCOLA ACTIVA (A)	15%

Ets acueus datos es refereixan al nivell de ense-
nyament primari.

<u>NIVELL</u>	BAPTILDERAT	30
<u>D'ESCOLARS</u>	MAJESTRI PLA 1914 (complet)	28
<u>REALITZATS</u>	MAJESTRI PLA 1914 (iniciet: un o dos cursos)	28
	CURS DE CULTURA GENERAL (A la mateixa Normal)	18

Las darrereras estimacions: Zona geogràfica d'origen i
Procedencia social; Procedencia escolar; i nivell d'estudis
realitzats; ehan verificat a partir de la mostra dels 10
subjectes entrevistats.

TI. IP. UACIO POLITICA:

Es fa difícil en açí, per no dir impossible, procedir a la quantificació estadística. En primer lloc, perquè els instruments d'anàlisi són més complexes i ja no hi en contrast i, segurament, perquè cal ria fer forces institucions conceptuals sobre el que representaven aleshores actituds de dreta o d'esquerra i com s'entendian els graus de concien ciació política.

Ens quedavem doncs amb unes notes, extretes més in formalment, de algunes converses i algun o dos llibre els est provinent de la premsa.

Una delimitació que si es possible es la de catòlica mentes en sentit de practica mes que d'ideologia i la de no catòlica. Prenent com a base ^{de les} ~~de les~~ Promocions cronològicame intermitjents es constata una relativa igualtat de postures re vant del fet religiós.

A nivell polític el grau de militància és comú en partits o grups es mínim, pràcticament inexistent. Se hian hi han ^{uns} ~~uns~~ ^{uns} ~~uns~~ molt definides dins d'Escola. A les postures més conservadores s'emmarquen en les directives de l'Associació d'Escoltes Catòlica. Alguns establis se estan adhe rits, i les més esquerranes provenen de fonts socialitzats i organitzats poc definides.

Les actituds es van definint més al iniciar se la re volució social i durant la guerra civil en forma més clara alguns amb convicció i la majoria per imperatiu de necessitat cap a les dos grans corrents indicats. La I. E. T. i la C. E. T. se es pot parlar, però, en termes generals, de militància activa.

Hi ha dos sectors, un dels que minoritariis, que es van configurant amb certa incoherència ^{pendent} / les els membres que s'adhereixen a la ideologia escoltista dels anys 30, i, sobretot, els alumnes que es mouen al voltant de l'Agrupament

Escolar de "Palestra". Dins d'aquest organisme⁵ hi caben catalans de totes les ides; l'única base d'acord es la defensa de la llibertat de Catalunya i, com a conseqüència, la creació d'una Universitat pròpiament catalana. Les seves consignes usuals eren: "Per Catalunya i la seva llibertat"; "Per la cultura i la Universitat Catalana". "Per al millorament de la nostra joventut;" "Per un esperit modern, més jove i més fort del nostre poble renaixent". En el seu Comitè organitzador hi figurava algun membre de la Normal de la Generalitat. Palestra pugna continuar amb la F.U.E. -Federació Universitaria d'Estudiants- per aconseguir l'organització d'estudiants autònoms a Catalunya. La F.U.E.C. -Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya- on hi havien delegacions de totes les Normals i Escoles bàsiques i superiors. Al analitzar les incidències de l'Escola i les lluites sindicals i polítiques del ^{front} ~~ment~~ estudiantil, ja tindran oportunitat de recuperar el fil d'aquesta qüestió.

En definitiva, Catalaïtat⁶ en fort to anàlog de contrarevolució⁷ donava l'ambient de l'Escola. Un ambient que s'acoplava sense tensions^{aut} la política de la Generalitat els primers temps -quan regia el poder polític d'Esquerra Republicana a Catalunya- i que quan es va produir el relleu i governaren les dretes -la Lliga Catalana, sobre tot tempeçiver haver moltes d'enfrontaments. Tot i ser perquè, com comprovem, les bases objectives del funcionament de la Normal no van ser afectades, i dita institució pedagògica va poder continuar fent la seva vida normal, malgrat a la Universitat s'inciesin greus al·ludis^{aut} ~~que~~ ^{que} ~~conseqüència~~ de dràstiques mesures represives.

EL SISTEMA D'ESTUDIS:

A les primeries de l'Escola el conseller d'Instrucció Pública de la Generalitat, Ventura Gassol, feia una crida als Ajuntaments de tot Catalunya per a concedir beques per cursar els estudis a la Normal Catalana. Informant de que la Generalitat

ja n'havia concedit unes quantes explícitava les seves característiques: que fossin destinats a fills de la classe treballadora i que tinguessin en compte que l'estada de tot un curs a les residències d'estudiants dependents de la Generalitat, ascendia a unes 2.000 pesetes. (18).

Les bases establertes per el Consell de Cultura sobre el ~~orig~~ règim de beques establert als següents punts:

1ª. La quantia de cada beca serà de 1.200 ptes. mensuals. Els becats percebran la que titol correspona a la durada dels seus estudis. 2ª. Les beques es podran concedir per meitat o per quarta d'acord amb les possibilitats dels sol·licitants. 3ª. Seran competents els següents punts per a cobrar aquestes beques: a) Verificar i aprovar l'informe a la Normal; b) Certificar una bona conducta; c) Certificar la condició de pobresa de l'aspirant. 4ª. Les certificacions de bona conducta i de pobresa es faran de la manera següent: 1. Exhibició de la cèdula del pare o cap de família; 2. Certificacions lliurades, prèviament, per l'alcaldia o barri o rector, en les quals es certificarà al mateix temps la conducta corresponent; 3) Certificació de la contribució industrial i territorial que pagui el pare o cap de família, o negativa si no es pagués cap; 4) Relació subscripta conjuntament pel sol·licitant i el pare o cap de família en què es detallarà l'ofici, professió o ocupació remunerada d'un i altre, el lloguer mensual de la casa, el total d'ingressos de la família a l'any, nombre de fills i altres circumstàncies que ajudin a formar el concepte relatiu de pobresa. Tota la documentació ha d'ésser tramès a la Secretaria de l'Escola Normal amb una instància remissiva segons està en vigència del 20 de el mes que som. 5ª. La proposta de concessió serà formulada pel Consell de Govern de l'Escola Normal i sotmesa al Consell de Govern de la Generalitat, previ informe del Sen

sell i cultura.

Les cinc beques de 1.000 pessetes cada una otorgades per la Generalitat es distribuïen així: (20).

Import)	Quantitat
500 pessetes	2
750 pessetes	3
1.000 pessetes	12

Les beques menys de 500 pessetes s'eren otorgades a iniciativa de particulars.

	GENERALITAT	PARTICULARS	TOTAL
Nº BEQUES	20	2	22
INVERSIÓ EN PESSETES	2.000 ptes.	1.000 ptes.	3.000 ptes.

En març de 1933 s'expedí entre un altre títol la consigna-
reació de les beques:

"La Generalitat de Catalunya, que ha volgut donar des del primer dia un ample suport particular a les seves institucions, vol ara, com a primera mesura de caràcter social, que tots aquells que, amb capacitat reconeguda, no disposin de mitjans, puguen, sense cap mena de diferència, cursar llurs estudis. Per aconseguir ho, ha elaborat un nou pla de beques, en el qual regiren estrictament la necessitat, la capacitat i el que hi aspira i la seva posició social. I ha vetllat especial

ment, en exigir el compliment rigorós d'aquesta segona condició, per la dignitat del becari, finint el centre d'estudis i per tota l'eficàcia de la beca, a base d'assegurar-li una mínima dotació suficient, d'acord amb el cost de la vida i del material pedagògic. Amb el mateix objectiu ha volgut fonamentar sobretot els estudis en les Facultats on es donen carreres de ciències sense remuneració. El nou pla, doncs, és ja un bon primer pas per arribar a la plena realització d'aquest afany del Govern de Catalunya, que vol dir deixar *de veure*, com fins ara, l'ensenyament sota el domini d'una sola classe.

A proposta, doncs, del Conseller de Cultura, i d'acord amb el Consell Executiu,

decretó:

I. Atès el cost de la vida, i tenint en compte que l'estudiant pot veure's obligat a fer despeses per llibres i material de pràctiques, es fixa la quantia mínima de les beques en 2.000 ptes. per curs. Aquesta condició queda imposada a tots els establiments docents que conceixin beques en nom de la Generalitat de Catalunya, excepte que hi hagi un acord exprés del Govern de la Generalitat.

ORDRE

Per Decret d'aquest Govern, del dia 3 del mes que som, entrava en vigor el nou pla que ha de regular la concessió de beques en nom de la Generalitat de Catalunya, i el ^{qual} Decret, en el seu apartat primer, disposa: "Atès el cost de la vida, i tenint en compte que l'estudiant pot veure's obligat a fer despeses per llibres i material de pràctiques, es fixa la quantia mínima de les beques en 2.000 ptes. per el curs. Aquesta condició resta imposada a tots els establiments docents que conceixin beques en nom de la Generalitat de Catalunya, excepte que hi hagi

un acord exprès del Govern de la Generalitat".

L'Escola Normal de la Generalitat disposà l'any passat per el curs acadèmic 1931-32 de cinc beques de 1.800 pesetes cada una, i en el Pressupost aprovat pel Parlament de Catalunya per l'any 1933 hi ha consignada, per aquest mateix concepte, la quantitat de 20.000 ptes., que correspon a les beques que s'han de concedir per el curs acadèmic 1932-33.

Tota vegada que aquestes 20.000 ptes. es consignaren amb el criteri de repartir-les segons el sistema emprat per la Direcció de l'Escola Normal l'any precedent, que la l'aprovació del pressupost és anterior al Decret que hom esmenta, i, per tant, s'ha de considerar que existeix un acord exprès en aquest sentit, la proposta de la Direcció de l'Escola de referència, aquest repartiment resol:

1r. És aprovada la proposta de repartiment feta per la Junta de Govern de l'Escola Normal de Mestres i Mestresses de la Generalitat, de les 21.000 pesetes que amb destinació a beques als alumnes d'aquella, figuren expressament consignades en el pressupost:

<u>Noms</u>	<u>Pesetes</u>
José Albinyana i Castelló	800
Assumpció Albèrt i Pérez	800
Joan Isart i Ribes	800
Martí Valero i Gujades	800
Maria Farragona i Jou	800
Joana Just i Munuera	1.000
Assumpció Baró i Miralles	1.000
Mercè Bosch i Tolrà	1.000
Miquel Cebra i Garriga	1.200

Josep Carll i Pérez	1.000
Emili Vidal i Manyà	1.200
Josep M ^e Gorbella i Margalef	1.000
Pere Fèbregues i Peñal	1.000
Sabí Montorell i Freixas	1.400
Josep Mir i Sabrech	1.200
Francesc Molacín i Rafel	1.000
Alfred Valls i Hernandez	1.000
Josepa Riera i Vives	1.000
Cèlia Artiga i Gupluga	1.000
Julia Miró i Aragones	1.000

2a. D'augmentada quantitat de 20.000 pessetes serà paga a arribar al capítol VI, art. 12, part.846 del Pressupost de la Generalitat per a l'any 1935.

Passen aquesta Ordre a la Intervenció, a la Direcció de l'Escola Normal i als interessats, en el que els afecta.

Palau de la Generalitat, 7 de març del 1935. - El Conseller de Cultura: V. Gassol.

En virtut d'aquest Decret, el pressupost destinat a beques passava de 2.000 ptes. a 20.000 per ptes en el ^{cas} curs de la Normal. Per aixó s'aprova una nova distribució segons el ~~nòvel~~ següent: (22)

QUANTIA BECA	Nº BEQUES
(IMPORT)	
400	6
500	7
600	1
700	7
800	1
900	2
1.000	1
IMPORT TOTAL: 15.000	25

Les 5.000 pessetes restants es destinaven a pagar les tres primeres parts mensuals de les beques que es concedien per tot el curs 1934-35.

A finals del 1933 surt la convocatòria de beques instituídes per la família Guerro-Casas, una de permanent de 2.000 pessetes anuals i una de 5.000 pessetes cada una, que es concedien una sola vegada, segons les condicions que figuren a peu de pàgina (en notes apart) (2).

El curs 1934-35 l'import global de les beques arribava a les 35.000 pessetes, existint unides a aquestes categories de becats i havent superat el cost mínim del miler:

<u>QUANTIA BECA</u>	<u>Nº BECATS</u>
1.000 ptes.	
1.400 "	15

El curs següent 1935-36 segueix un patró de semblants característiques, amb minimes variacions. Amb el triomf del Front Popular una Llei del Parlament de Catalunya confia a l'Institut d'Acció Social Universitària i escolar l'administració de les beques de la Generalitat.

La primera convocatòria de beques destina es a la Normal per part d'aquella institució de lloc a finals de Setembre de 1937. Apart del requisits burocràtics pertinents, es demana una instància amb les següents indicacions:

Nom i data de naixement.

Estat civil.

Doncs en cursa els estudis, i darrer curs que ha seguit.

Fills que tingui el candidat.

Si es moro d'edat ^{sub} no viu ~~en~~ els pares a Barcelona, nom i adreça de la persona que representa a la família a Barcelona.

de proves escrites informals, que no t'en donaves compte: "Escriu sobre aixó", et deien un bon dia, "Treu una redacció sobre el que em explicat últimament"... Aquesta era la forma de "programar els exàmens".

"No hi havia examen tradicional. Al revès. Hi havia hagut un cas concretament el professor ^{Riera} ~~Gema~~ de Sociologia que va fer una ^o ~~vista~~ a un examen total informal que ens va permetre que reconeixem lo que havia explicat ell durant el curs en un quadre sinòptic -ens havia avisat previament perquè aixó contava la seva feina-. A vegades avisaven. Altres no".

Proves espontànies, esrites, treballs individuals i en equip, configuraven l'engramatge per a una ^t ~~avaluació~~ ^a ~~avaluació~~ continua.

"Una de les coses que es feia/ en el laboratori del Sr. Visa era treball en equip/ i a donava una cosa per fer, unes experiències, unes redaccions i ens havien d'agrupar uns quants i la feiem, veient al mateix temps el resultat pel procés que passava tot ^l ~~ello~~ ^e ~~després~~, es feien unes reflexions per analitzar les conseqüències. I sigui, que era una cosa activa i un treball en equip ben fet".

..." Si el treball en equip que tant de noua està ara, començava a aplicar-se en aquella època. Recordo que amb la Dra. Corra ^e ~~del~~ Sr. Visa, per exemple, sempre treballaven en equip. Quan ens preïaven a base de paraules, sempre ens preïaven a tots i quan ens renyaven, també es renyaven a tots".

Amb el nou alumnat per mitjà les converses amb el professorat dins i fora de classe, les intervencions, el diàleg; intercomunicat amb gairebé suficients per facilitar una qualificació. Els apunts que es revisaven de tant en tant era un altre forma de controlar el treball de l'alumnat. Alguns professors utilitzaven inclús el mètode d'autoavaluació dels propis normalitzats. En fi, crec que tots els recursos ^{se} ~~que~~ ^a ~~avaluar~~ ^e ~~avaluar~~ sense haver de recórrer als procediments de la vella escola.

"...no he dit avans erant que i companys amb els pro-
fessors. No coneixien la mar ^{be}. / Vegeu en els ~~for~~ ^{for} ~~algun~~
n^o ~~presunt~~ trimestrals, però ells sabien perfectament el
que estava al corrent i el que no ho estava. I el que no ho
estava procuraven passar-li ella mateixos. Es prenia l'inte-
rès de passar-li".

... "I en el cas de que alguna ne no reconegues en
la totalitat el treball escolar, llevat de que el suspensio
sino que s'el criava i s'el expulsava. Se li feia simple ent:
voste ha equivocat la carrera. Es possible que voste fci una
altre cosa, però voste mai serà mestre... Coma recordo dos
casos i'en un el van eliminar el primer curs i a l'altre,
al segon. Se veien que no seguien, que no la
acabava de plure l'assup^ote de ser mestre, fero".

Les xifres ^qconten i fullejant les actes de qualifica-
ció de la final dels cursos segons a cinquè curs i als tres
cursos teòrics, solsament es registra un suspensio i una con-
vocatoria, i com no qualificats i un per ^aal ^aal, l'altre
per manca d'assistència, i el roste per haver no incorporat
a l'exercit.

Mina d'aquest apartat les col·leccions requerixen un
tractament algo distint. / les monografies de fi de carrera
i la revallio e examen final e conjunt.

Les monografies venien a ser el que ara es diuen "tes-
tats" a les hores aque^{es} ^{emprenen} temps tant pompos i tant tot de
sacrosmitat no s'emprenen. D'alis presentarme per una sobre
algun aspecte de cultura general i l'altre relacionada di-
recta amb la pedagogia. I es presentaven l'últim any,
en cara que es podien ^qconcejar a qualsevol curs. El proce-
diment era ben simple (senzill):

..." es buscava un professor i es feia: a mi m'agra-
daria fer tal cosa i que fos voste el nou autor. No recordo

suspensió en mai ningú.

PERIODE DE PRÀCTIQUES:

El quart curs era de caràcter totalment pràctic. Els normalistes exercien com a un mestre més els Grups Escolars de l'Escola Normal i de l'Escola Normal o a altres centres d'ensenyament primari previst als decrements per la disminució de l'Escola. Al final havien d'entregar un report-informe de la seva experiència. Durant el curs existia supervisió tant dels de l'Escola Normal i l'Escola Especial, indirectament, com dels de la mateixa escola en exercici. Una comissió calificadora integrada pel Director de l'Escola Normal, dos professors més de la mateixa, i dos inspectors, es reunien per prendre la última determinació. Només es registren dos suspensos en les fulles de qualificació.

Heu elaborat una llista completa dels Grups Escolars on els normalistes efectuen el curs de pràctiques: (25).

NOMES DE L'ESCOLA NORMAL I DE L'ESCOLA ESPECIAL DE PRÀCTIQUES.

Grup Anafes de l'Escola Normal de	
la Generalitat	4
Grup Escolar Milà y Fontanals . .	5
Grup Escolar del carrer de la Pau .	6
Grup Escolar Ramon Llull	7
Grup Escolar de les Cortes	3
Grup Escolar de les Esglésies	4
Grup Escolar de la Parigola	1
Parvulari Montserrat	3
Grup Escolar Verdaguer	5

Grup Escolar Francesc Macià	8
Grup Escolar Baixeras	5
Escola del poble de Verges	1
Grup Escolar Collasó i Gil	1
Grup Escolar Durán i Bos	1
Grup Escolar Aluis Vives	1
Grup Escolar del carrer de Rosselló	5
Grup Escolar de Sarrià	1
Escola ^{Nacional} Nacional de Berga	1
Escola Nacional de Tàrragona	1
Escola Nacional de Vilanova del Vallés	1
Escola Nacional de Sant Llorenç	1
Grup Escolar S ^{ra} . San Blai, 2	2
Grup Escolar S ^{ra} . Mollet i Vall d'Alacera	1
Casa Maternal i Asistencial Social	2
Grup Escolar Avda. Vallvidrera	2
Escola Nacional de Igualada	1
Grup Escolar S ^{ra} . Urgell, 137	1
Marfeline o Ribes	1
Grup Escolar S ^{ra} . Mallorca, 83	1
Escola Nacional de Moriana del Mar	1
Grup Escolar La Finca (Avda. Vallvidrera)	1
Escola Nacional de Mollet	1
Escola Nacional de Vilanova	1
Grup Escolar "Ferrer i Guàrdia" S ^{ra} . Argilés, 63	2
Grup Escolar "Els Llorçs" (Aragó, 121)	1

Les tres primeres escoles ens fan tota la pràctica dels processos ciutadans, generalment, els tres grups escoles són el Patronat Escolar. La quarta i cinquena escoles hi coincideix l'any de pràctica dels processos ciutadans. D'aquí es explica que ~~exercicis~~ o bé

als seus llocs d'origen o on els mestres són més necessaris, prescindint de criteris qualitatius.

LA VALIDEZA DEL TITOL:

Aprovats els estudis, els alumnes són sol·locats directament, sense oposició, a les Escoles Nacionals de la República i preferentment a les de les comarques barcelonines i de Catalunya, amb els sous d'entrada de 4.000 pessetes i altres emoluments legals". (26).

El títol que s'otorga de Mestre de Primera Ensenyança té valideza per a totes les escoles nacionals de la República en igualtat de condicions amb els mestres sortits de la Normal del Estat. Li dona, en canvi, prioritat respecte als demés mestres que ensenyen a les escoles catalanes.

CAPITOL VII. EL PROFESSORAT.

LA FORMA DE RECLUTAMENT.

"L'Escola tindrà un Professorat numerari designat entre el Professorat d'Escoles Normals de l'Estat, de conformitat amb el Decret de 29 d'agost de 1931, i un altre grup de Professors complementaris i especials, el nomenament dels quals serà proposat pel Claustre de l'Escola. Una encertada connexió de l'Escola amb el Seminari o Institut de Pedagogia de la Universitat de Barcelona permetrà als alumnes de la primera de rebre els ensenyaments dels Professors de dit Seminari. Es donarà, així, un pas vers la formació universitària del Mestre.

Els Professors complementaris i especials seran nomenats per un any i renovables pel Consell de Cultura de la Generalitat a proposta del Consell de Govern de l'Escola, d'acord sempre amb les necessitats d'aquesta.

Igualment i mitjançant els mateixos tràmits, podrà ésser augmentat o reduït el nombre de Professors numeraris, complementaris i especials.

A les reunions dels Claustres i altres efectes de la vida docent, seran considerats com a Professors de l'Escola els Professors permanents del Seminari o Institut de Pedagogia de la Universitat de Barcelona." (1)

El professorat numerari era escollit d'entre els elements més destacats de les diferents Normals de l'Estat. Una selecció que, en alguns casos, no va respondre a les ambicioses aspiracions del projecte. Eren funcionaris públics que havien vingut exercint a l'Escola tradicional, però que havien estat formats a la "Escuela Superior del Magisterio" a Madrid (2), on es vivia un ambient lliberal amb una determinada empremta dels homes de la Institución Libre de Enseñanza. D'altra banda, molts d'ells havien passat per l'estranger connectant-se amb la pedagogia d'avantguarda. En tot cas, hi havien entre ells diferències notables en el nivell de formació i experimentació pedagògica. Políticament eren, executant alguna molt concreta excepció, homes progressistes o lliberals que s'adequaven amb facilitat amb el nou marc polític de la República.

Els professors complementaris i especials formaven, en canvi, un cos més compacte a nivell de pràctica educativa. Fenòmen gens casual si tenim en compte

que molts d'ells havien treballat ja conjuntament als Estudis Normals de la Mancomunitat. No tenien, doncs, la desventatge inicial del personal numerari que era escollit d'aquí i d'allà. També, a nivell personal, havien protagonitzat a Catalunya iniciatives pioneres dins l'ensenyament primari, amb relació estreta amb el que es feia per Europa. Un equip al qual no hagués estranyat que s'al hi confiés en primera mà l'organització i direcció de l'Escola. Cap d'ells, però, pertanyia a l'escalafó del professorat d'Escoles Normals i, segons els pactes establerts entre els governs central i català, havien de quedar relegats a un segon terme. El toc d'alerta sobre aquesta qüestió ja havia estat donat pels comentaristes pedagògics més competents i també recelosos del caràcter mixte que havia de prendre la Normal;

..."La clàusula que veda l'elecció del personal entre el més apte que posseeix Catalunya en cada ram, sense limitació de títol i de càrrec, pondem-ne el projecte a no ésser l'escola realment selecta que podria ésser, que caldrà que sigui malgrat tot. El grup de competents professors dels arbitràriament dissolts Estudis Normals i els benemèrits continuadors que mantingueren fidelment el caliu pedagògic a l'Ateneu Polytechnicum durant l'esporguiment de la dictadura, en resten automàticament exclosos; com també eminents músics, artistes, metges, etcètera, dedicats amb èxit a la pedagogia que no figuren a l'escalafó de l'Estat; com també distingidíssims mestres nacionals, el lloc dels quals fóra a la Normal Catalana"... (3)

Si bé la marginació no va ésser tant evident -cal pensar que aquest article era escrit abans de que entrés en funcionament- aquestes manifestacions serveixen per situar una reivindicació que, malgrat es convertís en una bandera enlairada als quatre vents, estava flotant en l'ambient educatiu del catalanisme: que l'Escola Normal de la Generalitat -tant en llur govern com orientació socio-pedagògica- fos una continuïtat dels Estudis Normals de la Generalitat.

Sense entrar en més matitzacions i sense que això suposi fer un judici de valor comparatiu -les circumstàncies històriques i pedagògiques s'havien modificat força- podem afirmar que, malgrat els punts molt pròxims de contacte,

no es pot parlar de simple continuïtat històrica-pedagògica amb un cert laps de temps d'interrupció.

Els propis professors complementaris i especials de la Normal republicana ~~planificaven~~, no planificaven, programaven o es movien amb la mateixa facilitat que dins dels Estudis Normals. Amb lo qual no volem significar que hi haguessin fortes disidències entre les dues categories del professorat.

D'això ja en tornarem a parlar.

PROCEDENCIA PEDAGOGICA I CULTURAL DELS PROFESSORS.

Cenyint-nos a l'esquema general que acabem de plantejar es necessari endinsar-nos mínimament amb el passat educatiu del personal docent, o almenys amb la d'una part d'ell; la més integrada o significativa dins l'Escola.

Entre els no numeraris, Artur Martorell, que des de que deixa d'ésser alumne de l'Escola de Mestres d'en Bardina no para un moment d'intervindre en la renovació pedagògica catalana: tant per iniciativa pròpia com a través de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament el trobem dirigint les Colònies Escolars, animen les Escoles d'Estiu de la Mancomunitat o investigant amb la mainada nous horitzons en la metodologia del llenguatge. Alexandre Galf, el que trobem ja l'any 1.910 a l'Escola Vallparadís de Terrassa experimentant el mètode Montessori, fundador i editorialista del "Butlletí dels Mestres", Secretari del Consell de Pedagogia en temps de Prat de la Riba, molt connectat amb les descobertes de l'estranger, i que en el moment de ser cridat a l'Escola estava aplicant al Blanquerna l'interessant tècnica de la mesura del treball escolar. Juntament amb en Pau Vila formaven un triangle brillant del magisteri actiu a Catalunya; tots tres s'havien retrobat vèries vegades: als Estudis Normals, a les Escoles d'Estiu. També aquest darrer havia regentat escoles actives de relleu: l'Haraciana i la Mont d'Or, i a resultes de l'aquesta experiència es becat a l'Institut J.J. Rousseau de Ginebra. Darrerament, la seva dedicació es centrava més a l'investigació i a l'ensenyança de la geografia.

En un segon grup de professors complementaris i especials caldria inclou-

-re a tots aquells que dins d'un terreny més especialitzat havien protagonitzat també la renovació pedagògica abans de la República; l'escultor Rafael Solanic, professor a l'Escola Superior de Belles Oficis de Barcelona i als Cursos d'Estiu; Salvador Maluquer, naturalista als Estudis Normals, el lingüista Marçal Oliver,...

En un últim bloc d'aquest tipus de personal -amb menor incidència dins l'Escola- es situarien els d'origen universitari, tant aquells que estaven becats pel seu propi país en acabar la llicenciatura -Pierre Vilar, Mascaró... que donaven llengües estrangeres-, com aquells altres que eren escollits pel mateixos professors numeraris entre els seus deixebles de l'Universitat Autònoma: tal es el cas dels filòsofs Jordi Udina i Domenec Casanovas.

Aquestes delimitacions aproximatives no són possibles al referir-nos al cos numerari. Cadascú té la seva pròpia història, el seu passat pedagògic viu i viu de forma independent. Només en recordem un exemple que trenqui aquesta tònica: els que provenien de la Normal de Girona. El seu Director Cassià Costal, en Miquel Santaló -geògraf eminent i destacat militant de l'Esquerra Republicana de Catalunya- que després dirigiria tots dos la Normal de la Generalitat, li donaven una sàbia nova i una metodologia revolucionària. Estaven secundats per un bon equip docent (4). Costal dirigia "El Magisteri Gironí", i estava molt lligat a la base dels mestres públics amb una clara influència rousselliana i institucionista, recollides en part per les seves estades per Madrid i l'estranger. Mome d'idees polítiques força progressistes, quan l'ensorrada del règim monàrquic Costal és aclamat pel poble President de la República.

Margarida Comas que exercia també a la Universitat Autònoma la càtedra de Biologia s'havia format un bon temps a Anglaterra on havia assimilat i readaptat al nostre país els mètodes de projectes, el treball en equip i tot allò que estés en relació amb la didàctica i metodologia de les Ciències Naturals. Figureva en el Consell de Redacció de la "Revista de Pedagogia", on hi col·laborava assíduament. Abans d'incorporar-se a Barcelona ocupava la Direcció a la Normal de Tarragona.

Un altre dels numeraris que venia amb una clara empremta estrangera era

Joan Roura. A alemanya s' havia familiaritzat amb l'antropologia filosòfica i amb les teories d'Spranger, i a la Normal en fou un gran ensenyant i propagandista. Els lingüistes Pinyol i Jesús Sanz venien de la Normal de Lleida.

Sanz havia passat un temps a l'Institut J.J.Rousseau i visitat escoles actives de França, essent l'introduïdor de l'impremta escolar de Freinet a Catalunya. El doctor Bellido, professor de Fisiologia, ho era també a la Facultat de Medicina al front d'una càtedra. Pablo Salinas, d'ascendència ortegiana i l'únic membre docent d'origen no català, es presentava diàriament amb "El Debate" sota el braç i venia aureolat com un teòric competent en Psicologia i Història de l'Educació. Angel Frigola, Eduard Albors -provinent de la Normal de València- i Amadeu Visa -que venia de les Balears i que ocupà l'últim relleu de la Direcció a l'Escola- completaven el quadre pedagògic.

Menció apart mereix Joaquim Xirou -Director del Seminari de Pedagogia de l'Universitat- i catedràtic de Filosofia a la mateixa. Havia donat classes als Estudis Normals de la Mancomunitat i fundat l'Ateneu Politechnicum. Molt influenciat per M.B.C.asso, dirigia conjuntament amb Enlli Mira i López la prestigiosa revista "Psicologia i Pedagogia". (5)

- REMUNERACIO ECONOMICA I MOVILITAT DEL PERSONAL DOCENT.-

El nomenament dels professors complementaris i especials era de renovació anual i el pagament s'els hi feia per hores;

Tres hores setmanals	2.000 pessetes.
Sis hores setmanals	4.000 pessetes.
Nou hores setmanals	6.000 pessetes.
Dotze hores setmanals	8.000 pessetes.

El professorat Numerari rebia un sou de l'Estat com a funcionaris més un salari per part de la Generalitat. En una proposta al Consell de Cultura es recollia aquesta qüestió:

"El senyor Ainaud en nom de la Ponència comunica que atenent que l'Escola Normal funcionarà tot el matí i tota la tarda i que el professorat numerari ha d'estar consagrat a les tasques escolars durant aquest temps tot aquest temps sense possibilitat de dedicar-se a altres activitats científiques o docents que les que exigeixin la vida de la mateixa escola, cal que el Govern de la Generalitat garanteixi als esmentats professors el sou mínim indispensable per assegurar les seves necessitats en el to que correspon a un Professor. Estima per tant la Ponència que per garantir aquest sou mínim caldria senyalar als professors de la Normal un suplement de sou de 7.000 pessetes anuals el qual amb el sou mínim i altres emoluments de l'Estat farien la suma de 12.000 pessetes que es considera indispensable..... Els suplements de sou per la Direcció i la Secretaria haurien d'ésser 2.000 pessetes per la Direcció i 1.000 per la Secretaria. Queda aprovada la proposta de sous per la Ponència." (6)

Després dels fets d'Octubre de 1934 la Generalitat retira la gratificació al professorat numerari de l'Institut Escola i de l'Escola Normal. L'abril de l'any següent aquesta mesura es replanteja a partir de les següents consideracions:

...." Atendiendo que el establecimiento de sueldos que permitan al profesorado vivir con dignidad es la única manera de evitar lamentables abusos y garantizar la eficacia de las instituciones docentes, y que la Generalidad, al iniciar esta norma, no hizo más que abrir un camino de justicia y de buen orden

que merece por todos conceptos ser continuado e imitado;

Atendiendo que la gratificación concedida al Profesorado numerario es inherente al ejercicio del cargo, ya que fué condición precisa para la aceptación del mismo y correlativo al régimen extraordinario de trabajo impuesto y de la imposibilidad de procurarse sobresueldos de ninguna clase por la obligación de estar dedicado todo el tiempo al servicio exclusivo de la Institución;

Atendiendo que las gratificaciones que percibían los Profesores de la Escuela Normal y del Instituto-Escuela fueron concedidas por acuerdos del Gobierno de la Generalidad y legalmente sancionadas por el Parlamento de Cataluña al incluir las partidas correspondientes en los Presupuestos de la Generalidad, partidas para pagar dichas gratificaciones que figuran todavía en el Presupuesto del extinguido año 1934 y que continúa en la prórroga de dicho Presupuesto correspondiente al segundo trimestre del 1935;

Por todas estas consideraciones,

Decreto:

Primero.- Queda sin efecto la suspensión de la gratificación de 7.000 pesetas anuales, para cada uno, que percibían los Profesores numerarios del Instituto-Escuela y de la Escuela Normal de Maestros y Maestras de la Generalidad de Cataluña, ordenada en 17 de octubre de 1934 por el señor Presidente accidental de la Generalidad.

..Tercero.- Páguese a los Profesores de la Escuela Normal de Maestros y Maestras y del Instituto-Escuela de la Generalidad, a los cuales se refiere el presente Decreto, las cantidades que en virtud de la suspensión hasta la establecida por Orden de 17 de octubre de 1934 hayan dejado de percibir, desde la fecha en que tuvo lugar dicha suspensión hasta la del presente Decreto, cantidades que serán hechas efectivas con cargo a las correspondientes partidas del Presupuesto de la Generalidad especialmente destinadas a pago del Profesorado afectado.

Barcelona, 29 de abril de 1935." (7)

A mitjans de l'any 1936 es redacta el projecte d'estatut del professorat adscrit a les Escoles de la Generalitat. Sinteticament, en destaquem els punts més rellevants:

El nomenament dels professors numeraris i especials s'estableix per concurs-oposició, si bé no es descarta el nomenament directe, previ informe

del Consell de Cultura, quan es tracti de càrrecs molt especials o de personalitats molt significades. El nomenament té un caràcter temporal molt peculiar:

"Els nomenaments dels professors numeraris i especials i els dels auxiliars de taller i de classes pràctiques seran temporals, segons la durada que es fixarà en cada concurs, fins a un màxim de cinc anys. S'entendrà, però, que si tres mesos abans de finir el termini els nomenats no tenen avís de donar per acabada la seva comesa, es considerarà prorrogat el seu nomenament per un altre termini i així continuarà fins als deu anys de nomenament. Si tres mesos abans d'expirar aquest termini no rebien l'avís indicat, el nomenament esdevindrà definitiu." (8)

Els sous dels Professors numeraris oscil·larà entre:

Un mínim de 6.000 pessetes i un màxim de 12.000 a les Escoles Secundàries d'Ensenyament Tècnic; i a l'Escola Normal.

Un mínim de 8.000 ptas. i un màxim de 16.000 a les Escoles de tipus Superior.

Els sous dels professors especials oscil·laràn també entre un mínim i un màxim que es regularà per les escales següents:

PROFESSORAT D'ESCOLES TEQUQUES I PROFE-
SIONALS DE TIPUS MITJA; D'ENSENYAMENT
SECUNDARI I D'ENSENYAMENT NORMAL.

PROFESSORAT DE LES ESCOLES
SUPERIORS.

1 hora setmanal	1.500 pessetes.....	2.400 pessetes.
2 hores setmanals	2.400 pessetes	3.600 pessetes.
3 hores setmanals	3.300 pessetes	4.800 pessetes.
4 hores setmanals	4.200 pessetes	6.000 pessetes.
5 hores setmanals	5.100 pessetes	7.200 pessetes.
6 hores setmanals	6.000 pessetes	8.000 pessetes. (9)

Els augments de sou, per les distintes categories del professorat, s'estableixen per quinquenis a raó de la sisena part del sou d'entrada o de base fins arribar als màxims previstos.

L'edat de jubilació es fixava als setanta anys.

La movilitat del professorat va ésser mínima desde llur creació: noves incorporacions al segon curs per anar cobrint els nous llocs creats amb la posta en marxa del cicle complet del Pla Professional, algunes excedències temporals -dues o tres-, dues baixes molt sentides per la seva mort: la de Jesús Sanz, i la de Cassià Costal, aquesta després d'alguns mesos de l'esclat de la guerra civil. Només tenim notícia de dues renúncies del professorat originari durant els primers temps: la del Doctor Cosme Rofes, al inici del curs 1932-33, i d'Adela Medrano, professora Numerària de Formació Domèstica. En aquesta circumstància sembla que hi va haver-hi algun problema intern: Adela Medrano exercia al mateix temps a la Normal de l'Estat, lo qual creava un problema d'incompatibilitat que venia acompanyat de certa tibantor amb la persona que l'auxiliava; En una sessió del Consell de Cultura es registra un debat sobre la qüestió arribant-se a l'acord de que s'accepti la seva renúncia com a professora numerària, que la vacant sigui coberta per Joan Roura -que fins aleshores estava pensionat a Alemanya-, i que fos nomenada professora especial d'Ensenyament Domèstic a la mateixa Escola. A partir d'aleshores ~~retornà~~ exercí únicament a la Normal es atal.

TENSIONS ENTRE EL PROFESORAT.-

¿Polítiques? ¿Personals? ¿Per concepcions pedagògiques distintes? ¿Per motius econòmics? Malgrat la procedència ~~distinta~~ diversificada, la relació entre el professorat va ser d'harmonia i de conllevància. Si hi havien tensions no s'exterioritzaven, no eren captades per l'alumnat. El que significa que, almenys, no d'haurien ser massa greus ni periòdiques. Tampoc hi han ~~indelsaltres~~ indicis de que fos així. Sembla que les úniques manifestacions de disconformitat provenien dels professors no numeraris que es sentien discriminats pel salari que rebien i per la seva inestabilitat laboral.

Un parell d'escrips sobre aquesta qüestió ens han arribat a les mans. No en tenim notícia, però, de que d'això s'en fes reivindicació pública i fos motiu d'enfrontament. El document titolat "Condicció d'inferioritat dels professors de la Generalitat comparats amb els de l'Estat" caracteritza amb claretat la situació en que es trobaven:

"Els professors de l'Estat (numeraris) son inamovibles, percebeixen ultra el sou de l'Estat la gratificació fixa de set mil pessetes anyals de la Ge-

-neralitat, tant si fan poques com moltes classes. Per tant tot el seu treball: classes, torns, excursions, els és remunerat. Ultra aquestes ventatges materials disfruten del privilegi de formar part de la Junta de Govern, de la que estan exclosos els complementaris, la qual endega les activitats escolars, resolt les questions d'administració, proposa els becaris, organitza el curset de perfeccionament, en un mot constitueix el comitè executiu de l'Escola.

Els professors de la Generalitat, complementaris i especials, no son inamovibles, la seva regulació es regula s'ament per les hores estRICTES de classe sense que se'ls tinguin en compte els efectes del sou, les hores de torn ni les excursions, ni el temps de preparació de les classes, que es força important, sobretot en els que fan classes de laboratori o seminari.

En resum els professors complementaris dediquen moltes hores a l'Escola. Alguns tenen mes hores que els numeraris, però al contrari d'aquests no els son retribuïdes. Demés no frueïxen tampoc de les atribucions ni de la inamovilitat de llurs companys oficials..." (10)

En un segon document, arrel del nomenament de tres professors amb caràcter d'agregats, es ~~cura~~ demana que tots els professors no numeraris passin, sense distincions, a aquesta nova categoria:

..."Així mateix es persisteix a nomenar els professors complementaris i especials per un any renovable, amb la qual cosa es posa el professorat en un pla d'inseguretat que és un obstacle perquè es trobi totalment integrat a la Institució i que el deixa subjecte a les variacions que puguin sofrir els organismes dirigents amb perjudici evident de la tasca que els és encomanada. Aquesta decisió perjudica majorment els interessos de l'Escola i del professorat, per quant gairebé la totalitat dels professors ho són des del començ de l'E.N., no tenen aquest càrrec com un mèrit o com a una pràctica per a ulteriors actuacions, i han demostrat en aquests anys d'exercici la seva capacitat i amor a la Institució.

Per totes aquestes raons el que sotascriu es dirigeix amb tot el respecte a V.S. confiant en el seu alt esperit de justícia per a sol·licitar que:

Atès que es troba en les mateixes condicions, i en possessió dels mateixos drets que els companys que han estat nomenats Professors Agregats de l'Escola Normal, li sigui otorgada la mateixa consideració i, per tant, se'l nomeni també Professor Agregat de l'Escola Normal amb els drets inherents a aquest nomenament.

I que tenint en compte les raons exposades anteriorment, sigui estudiada novament la petició dels mestres complementaris i especials per tal de trobar una solució digna al problema de l'estabilització del càrrec, abolint els nomenaments per a un any, i al de la retribució sense que hagin d'estar subjectes a una tarifa d'hores i a la benevolença de la Direcció de l'Escola i sense posar aquesta Direcció en la situació violenta d'haver de distribuir l'horari de treball amb mires a la percepció dels espus dels professors." (11)

Ja hem dit que en cap moment hi va haver-hi cap situació conflictiva de relleu que transcendís a l'alumnat, a l'opinió pública o als organismes superiors de govern. Tot s'arreglava a les mateixes reunions internes. Tot quedava a casa, com aquell qui diu.

Aquest es un comentari molt usual que en fa l'alumnat de la bona entesa que hi havia entre el personal docent:

"Si hi havien tensions no afloraven externament. Crec que eren mínimes. El professorat era competent pedagògicament, i això constituïa un element d'entesa. Ideològicament, dretes i esquerres van conviure molt bé."

=====

CAPITOL VIII. EL GOVERN DE L'ESCOLA: PARTICIPACIÓ DE L'ALUMNAT I DISCIPLINA.-

El règim intern de l'Escola preveia -i de fet funcionaven- els següents òrgans de govern:

DIRECCIÓ DE L'ESCOLA.- "L'Alta Direcció de l'Escola correspondrà al Consell de Cultura de la Generalitat, el qual designarà, a l'efecte, un dels seus membres que pugui exercir en nom del Consell aquesta funció directiva i orientadora.

A més, l'Escola Normal tindrà el seu cap un Director escollit entre els Professors numeraris. Aquest Director serà l'autoritat superior dintre l'Escola i en portarà sempre la representació. En cas d'absència o de malaltia el Director serà suplert per un Professor numerari designat pel primer.

CONSELL D GOVERN.- Per al govern intern de l'Escola hi haurà un Consell integrat pels cinc Professors numeraris: Director, Secretari i altres tres darrers Professors alternaran cada any, dins el Consell de Govern, segons un torn automàtic.

El Consell de Govern de l'Escola es reunirà almenys una vegada el mes i serà el Govern executiu de l'Escola.

SECRETARI.- El càrrec de Secretari serà sempre ocupat per un Professor numerari. El Secretari és el cap de l'administració de l'Escola i, per tant, de les seves oficines. El Secretari redactarà les actes del Claustre i del Consell de Govern, i tindrà cura de la bona marxa de tot el servei de les oficines.

En cas d'absència o de malaltia el Secretari serà suplert pel Professor numerari que designarà la Direcció.

CLAUSTRE.- El Claustre de l'Escola estarà integrat pels seus Professors numeraris, complementaris i especials, pels Professors permanents del Seminari o Institut de Pedagogia de la Universitat, i per un alumne corresponent a cada un dels cursos de l'Escola, elegits dintre llur Associació professional.

Correspondrà al Claustre de tractar només de qüestions pedagògiques i

docents. El Claustre es reunirà almenys una vegada al mes i sempre que la Direcció de l'Escola ho cregui convenient." (1)

Un professor de l'Escola ens explica de forma més viva quin era el mecanisme quotidià de govern i administració de l'Escola:

"L'Escola per al seu govern, a més del Director, un Secretari i tres Vocals per a atendre totes les emergències que es podien presentar i s'havien de resoldre d'inmediat. Com autoritat visible i havia sempre i durant tota la jornada de treball un professor de torn per a atendre qualsevol petició que fos, de— vingués d'on vingués. La seva missió començava en obrir la porta de l'Escola i acabava en tancar-la al final de la jornada. Es renovava cada dia i era exercida per tots els professors de l'Escola excepte el Director, sense distinció de cap mena. El Claustre General era, dins de l'Escola, la seva màxima autoritat. Es reunia normalment un cop al mes i en cas extraordinari sempre que el convoqués el Director. En ell, es tractaven totes les questions i problemes que afectessin a l'Escola; i en cas de que la naturalesa del fet o les seves complicacions depessessin l'àmbit de la naturalesa de l'Escola, el Director podia portar-ho a consulta al Departament de Cultura de la Generalitat.(2) En les reunions de Claustre, apart del Director que presidia, hi assistien tots els professors sense cap distinció i una representació dels alumnes per cursos, en règim de la més pura democràcia." (3)

Els alumnes estaven exclosos de l'òrgan executiu, doncs, però no de l'Assemblea general d'Escola on es debatia i es decidia la línia pedagògica i orientacions generals de l'Escola. Professors i alumnes participaven en igualtat de drets; amb veu i vot. Encara que sembla que no van ésser gaires les circumstàncies en que es va tenir que recórrer a una votació. Així ho recorden els alumnes que hi assistien:

"Cada curs elegia un delegat que assistia als Claustres, juntament amb tots els professors. En realitat, l'alumne no tenia problemes a plantejar degut a la bona voluntat i marxa de l'Escola. No recordo cap Claustre dels que vaig assistir—durant tot un any— on s'hagués efectuat alguna votació."

En algunes reunions de Claustre els alumnes no havien estat cridats, matitza algun alumne: aquelles on es realitzava la tasca de valoració del rendiment escolar de cada alumne. En tot cas, si això ~~era~~ esdevenia no es van crear malentesos. L'opinió es unànim en afirmar que als Claustres no es van plantejar situacions conflictives ni problemes d'extrema gravetat.

Tant es així de que molts alumnes ni s'en recorden de ~~si~~ tenien delegat al seu curs o si l'alumnat tenia dret a participar al Claustre. (4) L'interveñció al Claustre es feia a través dels representants de cada curs de l'Associació d'Alumnes -organisme que, apart de fer de pont entre l'alumnat i el professorat, es relacionava també amb les altres escoles ~~fede~~ a través de la Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya, i organitzava a l'Escola activitats culturals i artístiques i recreatives diverses-.

"Hi havia una Associació d'Alumnes ~~i cada~~ integrada a la F.N.E.C. - i cada curs elegia un representant. Tensions al Claustre entre professors i alumnes no n'hi havien.... Els delegats de curs eren els portavocals de les necessitats o apetències dels cursos o dels plans si es que s'en presentés algun. Al mateix temps, recollia els acords i determinacions del Claustre, sobretot les que feien referència al curs corresponent; però sempre en un pla de molta equitat, de molta comprensió i de ganes de fer les coses el millor possible i en bé de tots plegats. De manera, que problemes grossos no s'en havien presentat. Hi havia qüestions que sí, que podien semblar a vegades que lesionessin algun interès particular d'algu o altra, però es llimava i amb les explicacions donades ja es comprenia i es superava la situació sense dificultats."

El Seminari de Pedagogia de la Universitat a través del seu responsable Joaquín Xirau intervenia als Claustres amb la missió de donar una orientació comú a les dues Institucions. La seva presència, però, era irregular.

Assistia només quan es debatien qüestions de determinat relleu; ~~se feia~~

"No puc opinar-ne malament perquè sempre vaig ésser-ne delegat dels alumnes i, per tant, si hagués opinat malament ho hauria dit. Davant nostre mai i van haver problemes; darrera no ho sé. Pels representants dels alumnes no hi va haver mai un moment difícil."

La direcció del govern de l'Escola pertanyia conjuntament a l'Escola i a la Universitat. Recordo que Joaquín Xirau venia a les reunions més impor-

-tants i en alguns moments va donar normes bastant interessants."

DISCIPLINA O AUTODISCIPLINA.-

"No es notava cap règim de disciplina. Sabies que havies de tenir el calaix arreglat, l'armari,...Eren hàbits. Parlaves amb l'un i l'altra. T'esbriaves molt. Sorties. Hi feia molt el que les classes eren reduïdes, trenta màxim. La gent es coneixia molt bé i tot i que es formaven grups, la gent es tolerava. No hi havia mai enfrontament entre la gent del curs, cosa que crec que s'hauria donat si fossim 50 o 100.

Es clar, en aquells moments la cosa política no era motiu d'enfrontament, que em sembla que ha sigut el que després ha agreujat les coses amb el jovent d'avui dia,... En allà no hi havia aquest motiu. Tothom feia el que volia. La gent era lliure. La majoria de gent no feia res de res, però ningú es ficava amb els altres per això. Ni amb la cosa de religió. Hi havia gent practicant, gent que no ho era, però ni alumnes ni professors s'hi ficaven amb això. Jo m'hi vaig trobar molt bé, tot i que ens exigien molt més rendiment que a l'altra Normal. Però fins i tot ens agradava allò de que sabíem que s'en cuidaven de nosaltres. No ens hi varem trobar mai violents."

Les relacions de camaraderia, el clima de tolerància, la relació gens jerarquizada i distant amb el professorat, el clima de llibertat que es respirava era propiciatori perquè els mecanismes sancionadors i repressius hi fossin absents. En aquestes circumstàncies, la disciplina -parlem millor d'autodisciplina- provenia de la convicció de que calia admetre unes determinades regles pautes de convivència per a fer més eficaç i agradable l'estada a l'Escola:

"Eren unes relacions de companyerisme completament. No hi havia problemes amb això. Cadascú es feia la seva pròpia disciplina. Quan volies anar a la Biblioteca, anaves a la Biblioteca. Si et passaves la classe llegint un llibre no et deien res"

..."La disciplina venia del convenciment que teníem tots nosaltres de que havíem d'acomplir amb el nostre deure. Feiem molt el que volíem. No hi havia problemes".

L'únic punt del Règim intern de l'Escola que fa referència explícita a la disciplina aborda el problema de l'endarriment escolar d'un alumne, aspecte que ja hem comentat, hi diu:

"Quan sobre un alumne no valgui l'acció de l'Escola o quan el retard dels seus estudis es manifesti persistent i descoratjador, o la Junta de Professors consideri inadequada o insuficient la col·laboració familiar, s'indicarà a la família la conveniència de retirar de l'Escola aquell alumne. Si la família no ho fes, podrà ésser acordada per la Junta de Professors la separació definitiva."

No es recorden sancions concretes, ~~només~~ problemes disciplinaris amb conseqüències:

"Si hi havien sancions, almenys per la meua part les desconec. Perquè ni faltavam a classe perquè ens feia il·lusió arribar a l'hora, ni varem tenir ocasió de fer les aquestes faltes de disciplina. Aquesta es la realitat."

Només ens donaven indicacions, avisos, mai passaven ~~de certes amenaces momentànies~~ d'aquí:

"Recordo que una vegada la Sr. Gomes en va cridar en a mi i a d'altres companyes meves, i ens va dir: si continueu comportant-vos d'aquesta manera os hauré de treure. Res més. Sancions i càstigs cap. Només recordo aquest avís. Perquè, es clar, erem unes noies esbotades que reïem molt."

N més demanaves la paraula i te la concedien. Perquè així la classe es feia més moguda i activa, i tenia més interès. Els professors exposaven la seva lliçó, però nosaltres interveníem i donàvem el nostre parer. I no ens el sancionaven mai."

Fins a on podien arribar només les petites friccions entre els alumnes i professors -quan en comptats casos es donaven- ens ho contesta aquest relat:

"Disciplina? Jo no vaig trovar mai que fos una disciplina pesada. Hi havia sempre cendent o sublatent la situació protestatària del jove que es creu amb dret a tot, iconoclasta, que no vol situacions quadriculades ni rígides; encara que, més tard, de grans comprenem que es necessita un mínim d'ordre i d'organització per fer funcionar una col·lectivitat, sigui una Escola Normal o una altra mena d'Institució. Un té, però, 19 o 20

anys i vol anar amb llibertat absoluta i moure's al seu aire. I, aleshores, les petites ordenances que hi han perquè una cosa funcioni, i que venen de dalt -de Direcció o del Claustre de Professors- doncs sempre s'preses amb una mica de recel.

Hi havien friccions, evidentment, però eren friccions que no produïen vagues, ni aldarulls, ni transcendien. Concretament, en el meu curs, la única vegada que hi va haver-hi algu que transcendís fins als pares de família -hi van haver fins i tot amenaces d'expedient disciplinari- va ésser a conseqüència d'una disconformitat entre els alumnes del curs a una proposta que ens van fer de viatge de final de curs. Cada curs -quan s'acabava- feia un viatge, del que en pagava una meitat i l'altra meitat era subvencionada per la Generalitat -o per l'Escola a través de la Generalitat. I com que un dels viatges que es va organitzar per la primera promoció va ésser de molta més qualitat o envergadura que el nostre, aleshores ens varem sentir postergats. I potser, amb un excés de susceptibilitat, ens va semblar que ens tenien una mica al marge, i ens varem ~~en~~ negar a participar en aquesta excursió.

Però el Claustre de Professors s'ho va prendre com una protesta col·lectiva, com una mena de vaga, i va escriure unes cartes a les famílies -no recordo ni que deien-. La cosa no va passar d'ací. No es va produir cap aldarull. Eren petites coses -diguessim de vaga de família-."

L'horari escolar, la puntualitat, era de les coses en que s'era més rígid. Al matí s'entrava a les vuit i quart i es sortia a la una menys quart, amb un interval de mitja hora dedicada a esbarjo i jocs al camp esports. El fet de que s'entrés a les 8,15 -primer s'havia experimentat l'entrada a les 8- era per evitar les grans concentracions d'alumnes que es formaven a les portes de l'Escola Industrial. El quart abans de sortida -hora d'acabament de les classes a la majoria d'escoles del carrer d'Urgell- obeïa també a criteris de descongestionament. Quatre hores de classe en total pels matins. L'entrada a la tarda es fixava a les 3,30 i la sortida a les 6,30 -una d'elles destinada a exercicis físics i jocs educatius i les altres dues a Dibuix i Realitzacions, Economia Domèstica, i treball de Biblioteca.

Les classes duraven una hora i la normativa era exigent ~~en la punt res-~~

-peste a la puntualitat de professors i alumnes:

"Crec que la qüestió de puntualitat era un element que es tenia molt en compte. I dic això, perquè jo, desgraciadament, era la del cinc minuts de retard, i sempre corria. Recordo Costal, que era un home actiu i exigent amb ell mateix, que em deia: "Ja ho sé, ja ho sabia que vosté arribaria cinc minuts tard". Però res més, només això. Jo li deia: "Senyor, es que vosté no comprén".- "Comprén moltes coses, però el que no comprén es que no es pugui corregir" -em deia. Ell era sempre allí, cinc minuts abans de començar les classes. Considero que la qüestió de puntualitat tenia importància fins i tot pel moment de la qualificació. En quan a l'assistència no existia, pràcticament, l'absència sino per casos de malaltia. Tothom hi anava a gust. A l'altra Normal tothom sortia pitant, i en allà no: a l'hora de sortir hi havia conversa amb els companys i amb els professors. Era una família allà."

=====

EPITOL IX. LES ACTIVITATS PARAFESCOLARS DE LA NORMAL.

L'ASSOCIACIÓ DE PARES.

El reglament intern de l'Escola no explicita cap mena de relació amb els pares dels alumnes. No fa al·lusió a quina podia ser la seva participació dins l'Escola. Tampoc ~~aquesta~~ els alumnes saben massa com funcionava. Reproduïm, però, alguns dels comentaris vertits:

"Em penso que en els pares alguna vegada el professorat els citava per explicals-hi el comportament de l'alumne a l'Escola. Cosa que no feia mai en aquell temps cap Organisme de l'Estat. De tant en tant, es feia un canvi d'impressions amb els pares dels alumnes per part del Director o algun professor. Això sobretot a l'època Costal. Després, em sembla que ja no. Reunions d' pares jo no ho recordo. El que recordo es que havíem comentat alguna vegada: mira, ahir el Sr. Costa va cridar al meu pare o al teu pare, sempre per separat. No pas perquè això representàs cap sanció. Era purament un canvi d'impressions."

Doncs, doncs, l'impressió que els lligams dels pares amb l'Escola no obeïen a un pla programat ni portat a terme amb massa regularitat i que eren més el resultat d'iniciatives individuals de membre de la Direcció que no un propòsit establert col·lectivament per l'Escola.

~~L'activitat quep sense dubte, va tenir~~ El fet que, sens dubte, va tenir una incidència en la marxa de l'Escola va ser l'Associació de Pares, malgrat el difús record que en conserven els normalistes. El seu origen -al cap de poc temps de funcionar l'Escola- arrenca de la necessitat d'apoiar i protegir la línia pedagògica de l'Escola davant dels atacs de l'extrema dreta contra la pràctica de la coeducació -sobre aquest esdeveniment hi retornarem més ampliament en tractar de l'evolució de l'Escola-.

El maig de 1932 ja estava legalment constituïda dita Associació. La seva missió era la d'exercir una acció protectora a favor de l'Escola, concretada en set punts:

"1.- Vetllar curosament que per cap circumstància pugui refredar-se el zel i entusiasme que posen els seus professors a l'obra de formació moderna de llurs deixebles."

- 2.- Cooperar al major desenvolupament de la Normal amb concerts, conferències, vetllades, converses, festivals, concursos, biblioteca, etc.
- 3.- Publicació de fascicles, revistes, memòries, etc.
- 4.- Viatges, excursions, visites i tot ço que pugui contribuir a l'enlairament culturals dels alumnes.
- 5.- Protegir per tots els mitjans l'alumne que quedés orfe i no podés continuar els estudis, si, a judici del Claustre, fós alumne aprofitat. També que el que es trobi en necessitat extrema en la forma que es reglamentarà.
- 6.- Cooperar amb les famílies foranes perquè tinguin llurs fills estatjats en llocs on gaudeixin de totes les facilitats i comoditats morals i materials que calen per prosseguir llurs estudis.
- 7.- Col·laborar amb ço que sigui possible a l'atorgació de beques als alumnes mancats de mitjans." (1)

Més endavant, aquesta Associació queda dissolta, reconvertint-se en "Amics de l'Escola Normal de la Generalitat". Per una banda s'aconsegueix una major projecció ciutadana al poder-s'hi inscriure tots els simpatitzants o entusiastes de l'Institució. D'altra banda, els alumnes mostren cert recel i susceptibilitat davant d'una Associació de Pares, a la que li atribueixen un rol paternalista.

~~El nou agrupament~~ La nova Agrupació examplava l'àmbit d'acció ~~4-4-~~ tot i mantenint la mateixa orientació.

"L'agrupació dels Amics de l'Escola Normal de la Generalitat tindrà per fi primordial recolzar la gestió social i cultural de la Normal, posant-se al seu servei per tot quan tendeixi al seu millorament i amplitud."

..."Els Amics de l'Escola Normal de la Generalitat tenen dintre el camp de la seva activitat tot quan pugui arribar aprofitós per la Normal, excluint-ne tot quan pugui significar intromissió en el règim intern de la mateixa." (2)

Els ingressos provenien d'una quota mínima obligatòria de 12 pessetes anuals, apart d'altres quotes voluntàries i donatius.

CONFERENCIES.-

Deixant de banda l'activitat desplegada pel Seminari de Pedagogia de la Universitat, per l'Institut Psicotècnic de la Generalitat, i en el marc de les Escoles d'Estiu, els Cursos de Perfeccionament per a Mestres, i les pràctiques a l'Escola Annexa de la Normal -de les que en ferem esment en altres capítols-, només la programació d'actes feta per la mateixa Direcció de l'Escola -secundats per l'acció cultural de l'Associació de Pares d'Alumnes- durant el curs escolar, són un exponent prou clarivident del nivell d'intercanvi pedagògic assolit per la Normal Catalana.

Del ric mosaic d'iniciatives per a complementar les classes habituals ens en parla el Butlletí de l'Escola:

"El capítol de remarcables conferències que han estat donades a la nostra Institució i a Centres d'alta cultura que ens han fet la merç de dedicar llur interès als nostres alumnes, és considerable perquè no l'oblidem avui en aquest resum preliminar. Personalitats destacades de Catalunya i de tota la Península, celebritats europees o americanes han deixat sentir la seva veu plena d'autoritat a benefici de l'ampliació cultural dels nostres deixebles. Aquests, per llur banda, no han deixat d'organitzar concerts musicals selectes, festivals literaris i festes diverses, ultra els actes que la generosa simpatia per l'Escola ha promès de realitzar." (3)

-Relació de conferències celebrades dins la Normal.

Roger Cousinet -Pedagog francès- "L'Escola Unica". (18-I-1932)

El conferenciant, es felicita de poder parlar en el clos d'una institució com l'Escola Normal de la Generalitat, per quant a França això seria quasi impossible, tota vegada que l'ambient d'aquelles Escoles Normals queda limitat per les parets de l'edifici. Senyala, a continuació, com el problema de l'Escola única no està encara resolt a França, analitzant la situació real i diversificada dels diversos nivells educatius." (4)

Pompeu Fabra -Inspector de les classes de Llengua catalana a l'Escola Normal de la Generalitat- "Curs de català. Inauguració." (Febrer de 1932)(5)

Pompeu Fabra. "Orientació gramatical". (Febrer de 1932)

Acabà la exposició dient: "Ara que tenim una llengua depurada, la millor manera de no caure novament en confusionismes és ensenyar i aprendre comparativament les dues llengües. Amb la consciència clara de l'una i l'altra sortirem de vacil·lacions i de dubtes, i aconseguirem, alhora, parlar i escriure millor el castellà i parlar i escriure millor la nostra llengua." (6)

Oliver Brachfeld - Psicòleg hongarès-. "La Pedagogia d'Alfred Adler." (Març de 1932)

Centrà el nus de la polèmica en la relació amb el nen: "Cal tractar els nens no com a éssers inferiors, sinó com a iguals. Cal renunciar a l'antic sistema de "dressage", el sistema del terrós de sucre i del fuet. Cal fer sentir a l'educand el valor ²objectiu del que exigim d'ell: si obseeix no és a nosaltres a qui fa un favor, i no ha de fer res únicament per obtenir les nostres lloances. Cal que ho faci tot per reconeixement del valor objectiu del que fa, car els nens més petits són perfectament capaços de comprendre això. L'actitud objectiva del pedagog, com ho mostren nombrosos exemples concrets, pot resoldre fins les situacions més delicades." (7)

Gonzalo de Reparaz -Professor d'Història-. "Curs de 15 lliçons en castellà d'Història d'Espanya". (juny-Juliol 1932) (8)

Antoni Alabart - President de l'Associació de Pares d'Alumnes de l'Escola Normal-. "Entorn a l'Escola Normal". (Desembre de 1932)

Tot fent-se una crida per a l'incorporació de nous socis a l'Associació, posà de relleu la significació històrica i pedagògica de la Normal catalana i la necessitat de que la ciutat sencera -des dels Museus i Exposicions fins els tranvies i vaixells- obrissin les portes a la visita dels normalistes. (9)

Antoni Rovira i Virgili-Historiador i Diputat-. "El Parlament de Catalunya en el passat". (Desembre de 1932).

Desenrotlla una panoràmica històrica exhaustiva de les Corts Catalanes i dels diferents organismes de poder del poble català, per acabar significat la peculiaritat política del moment actual. (10)

Sr. Curtius - De la Universitat de Bonn-. "Conferència de temàtica filosòfica". (Any 1932) (18)

Sr. Verweylen- Psicòleg-psiquiatra de la Universitat de Brussel·les-. "Entorn a l'evolució del caràcter". (Any 1932) (19)

Dr. Brentmay- ? - "Estudi i experimentació sobre 500 nens nerviosos: resultat". (Any 1932).

El més important d'aquesta conferència fou l'afirmació de que els infants en qüestió, sotmesos a un ambient de certa benhauència i podent desenvolupar llurs activitats en un règim i tracte de confiança, d'amor i de llibertat, experimentaven una millora remarcable i feien concebre l'esperança de poder arribar a ésser persones properes a la normalitat i capaces, per consegüent, d'ésser relativament feliços i més útils a si mateixes i a la societat. (20)

Charlotte Buhler-Psicòleg a la Universitat de Viena- "Evolució psicològica de l'aspecte social en l'infant" (Any 1932)

Explicà la motivació i resposta social de l'infant en les diferents etapes de llur desenvolupament: a) Abans dels 6 mesos quan encara no cerca cap relació humana. b) Als 2 anys en començar la seva independència i contacte amb els altres. c) La necessitat de relacionar-se amb els seus iguals a través dels jocs reglats i de carrer. d) Quan l'infant -9 a 13 anys- vol començar a lliurar-se de les imposicions de la comunitat. (21)

- Pi i Suñer - Doctor
(Febrer de 1933).

-. "La intel·ligència i l'inconscient".

Al·ludí als pensadors i investigadors als quals havia interessat el problema i que l'havien estudiat a fons, tal com Bergson, que oposava el mot intel·ligència a intuïció i a instint. Parlà també del caràcter determinista de la intel·ligència i de la seva tendència objectiva. Es referí a la definició de Mamesson, que caracteritzà com l'opinió més en boca del moment: Intel·ligència és igual a coneixement instintiu o immediat. (11)

Concepció Sainz Amor -Directora del Grup Escolar de Can Tunis- (Març 1933)
"L'Escola italiana actual". (Març de 1933)

La conferenciant parlà del lligam de l'Escola italiana actual amb la política. Féu constar la part que pertoca a les Agazzi, Montessori i altres "pionners" dintre del moviment pedagògic italià contemporani, i exposà després l'evolució de l'Escola italiana sota el règim feixista, convertida en un instrument de feixistització. (12)

Puig i Cadafalch -primera autoritat en l'investigació arqueològica de l'art romànic- "La formació de l'Art Romànic" (Març de 1933) (13)

Jaume Serra Hunter -Rector de la Universitat Autònoma de Barcelona-
"La crisi de la intel·ligència" (Maig 1933)

~~Referint-se a la crisi~~ Referint-se a aquest fenomen afirmà: "La intel·ligència no és pas la que està en crisi, el que ho està, és l'intel·lectualisme, (teoria filosòfica que dóna una preponderància excessiva a la intel·ligència sobre la sensibilitat i la voluntat) que tendeix a la deformació de la facultat natural que està en nosaltres i que ens serveix per enfocar tots els ordres de l'existència." (14)

Carles Soldevila. "Literatura" (17-II-1934).

Conversa pública organitzada per l'Associació de l'Alumnes.

Ventura Gassol -Conseller de Cultura de la Generalitat- "La missió del mestre". (3-2-1934)

Parlà en to irònic de l'escola antiga, del mestre que, en lloc d'educar era una mena d'espia o un enemic del noi. Digué que el mestre havia de fer desplegar la sensibilitat de l'infant i l'alegria de saber coses noves, i afegí que havia d'ésser, sobretot, un bon sembrador.

Acabà recomanant idealisme i catalanisme. La força de la renovació -concloué- solament és possible dintre la llengua materna, perquè ve de la saba de la terra." (15)

Joaquim Balcells -Catedrètic de la Universitat de Barcelona- "El sentiment de la Natura i el paisatge en la literatura clàssica." (Abril de 1934)

Es referí a la idea que el sentiment de la Natura havia sorgit amb el Renaixement, i esmentà que la literatura medieval de tant en tant expressa l'emoció del paisatge si bé amb un esperit distint del de Petrarca i de Rousseau. Tractà, igualment, la qüestió a través dels grecs i els romans i, especialment, en l'obra de Virgili. (16)

Dr. Faucher - Professor a la Facultat de Lletres de Tolosa-. "Els Pirineus Centrals en relació amb les activitats humanes. (Any 1934)

Anthony Brook - Ex-cap psicòleg de l'"American Character Education", de Nova York- "Curset de Psicologia individual". (Abril-Maig-1935)

Curset de vuit lliçons organitzat conjuntament per l'Associació d'Alumnes de l'Escola Normal i l'Institut Psicotècnic de la Generalitat.

Alfred Strauss - Psicòleg- "Psicopatologia de l'infant únic" (Curs 1934-35) (17)

- FESTES, CONCERTS, RECITALS POETICS, REPRESENTACIONS TEATRALS, EXPOSICIONS.

L'Associació d'Alumnes desplega un ampli repertori artístic i cultura: una representació de teatre a l'any, cursos d'esperanto, sessions de ballet popular català, concursos literaris, festejos i altres efemèrides. L'Escola procura oferir tots els mitjans per contribuir a una educació cívica i estètica de l'alumnat. Es de destacar l'especial interès per la pràctica musical: els concerts i les cantades es succeïen ininterrompudament:

Festa estudiantil organitzada per la Secció d'Esbarjo de l'Associació d'Alumnes de l'Escola Normal: Representació de la comèdia "Els Poruchs" de Ramon Franqueza i Comas; i Ball a càrrec de l'Orquestrina Washington Jazz. En col·laboració amb alumnes de l'Escola Industrial. (30-4-1932).

Sessió Musical a càrrec del concertista Maria Teresa Pelegrí, el violoncel·lista Francesc Franch i el violonista Jordi Pinyol.

S'interpretaren peces de Beethoven, d'Scarlatti, P.A.Soler, Falla, Debussy i Mendelssohn. (Maig de 1932) (22)

Festa literària en motiu del dia del Llibre. Lectura als treballs premiats en el concurs promogut per l'A.A.E.N.G. Seguint l'interpretació de cançons i de piano d'autors com Grieg, Schubert, Weber i Chopin. (2-6-1932) (23)

Concert de Fi de Curs per Concepció Badia d'Agustí, Robert Gerhard Professor de Música a la Normal- i el Chor de l'Escola Normal.

Composicions d'Scarlatti, Paisiello, Lotti, Mozart, Beethoven, Schumann i Schubert. El Chor de la Normal entonà la "Cançó de la Barca" -popular- i el "Cant a Jehovà- de J.S.Bach. (7-6-1932)

~~Exposició de l'Edifici escolar modern organitzada per el S.A.T.C.P.A.G.~~

Festival de música organitzat pel professor Ainaud.

S'inicià amb unes consideracions del promotor sobre el mètode Gedalge per a l'aprenentatge del solfeig, així com de l'importància de l'Escola artística i del cant coral. A continuació, interpretació de cançons populars i obres d'autors clàssics a càrrec dels alumnes. Finalment, concert

sota la direcció d'Enric Ainaud amb Jaume Rossell com a pianista i Enric Palmada i Ramon Casanovas com a violins. (17-11-1932) (24)

Concert Vocal-pèl pel "Quartet Vocal Orfeus"

El programa estigué integrat per obres de Jaques-Dalcroze, Haydn, Waelrant, Veit, Beethoven, Mendelssohn, Salvat, Otto, Schubert, Nicolau i Morera. (27-11-1932) (25)

Sessió destinada a la dansa catalana a càrrec de l'Institut de Folklore de Catalunya.

El director d'aquest Institut Joan Rigall Casajuana -notori recercador de tradicions- exposà el valor educatiu del Folklore català i la necessitat de que la música escolarhi estigui arrelada. Després d'un complert repertori de danses, tots els assistent van irrompre al pati de l'Escola per ballar la "Santa Espina" de Morera. (27-12-1932) (26)

Exposició de l'Edifici escolar modern organitzada pel G.A.T.C.P.A.C.

En motiu d'aquesta exposició oberta al públic, els arquitectes Sert i Torres passaren per l'Escola a donar-hi conferències sobre el tema. També el Professor Costal feu una disertació. (Gener de 1933) (27)

Sessió de rítmica a càrrec dels nens de l'Institut Català de Rítmica i Plàstica, dirigits pel seu mestre Joan Llongueres.

Acte organitzat per la Secció de Cultura de l'A.A.E.N.G. (17-2-1933) (28)

Feste coral dels alumnes normalistes

En un parlament previ del professor de música Ainaud remarcà el valor de la cançó popular i donà compte del camí que es segueix en la formació musical dels alumnes. Diverses cançons, canons a varies veus, i una coral de Bach constituïren el programa. (17-3-1933) (29)

Festa coral en commemoració del cinquantenari de la mort de R. Wagner.

Dirigida també per Enric Ainaud i amb el Cor de l'Escola Normal. (15-3-1933) (30)

Festa artistico-pedagògica.

Exposició d'Ainaud sobre l'origen i el sentit expressiu de l'escala musical. Prosseguí l'audició d'un trio en Re de Beethoven i un dels millors temps del trio en fa de César Franck, que executaren els senyors Ainaud, amb el violí; ~~Enr.~~ Marés, amb el violoncel i Ricard Vives al piano. (5-4-1933) (31)

Lectura poètica per Josep Pararnau.

Lectura del seu llibre "El senyor Pèsol i altres plantes. La lectura de les poesies de l'autor són una exaltació de les plantes humils de l'horta i un càntic a llur bellesa. (Abril de 1933) (32)

Centenari de la Renaixença presidit pel Conseller de Cultura de la Generalitat Ventura Gassol.

Foren presents a la festa: el Dr. Joaquim Xirau, en representació de la Universitat; els senyors Pompeu Fabra i Carles Riba, de l'Institut d'Estudis Catalans; el Doctor J.M. Bellido, del Consell de Cultura; el Sr. Manuel Rueda, Cap del Consell Provincial d'Inspectors; les senyores Mercè Rico i Antonieta Freixa, Professores de l'Escola Normal de la Rambla; el senyor S. Maluquer, de Palestra i el senyor Antoni Alabart, President de l'Associació de Pares d'Alumnes de l'Escola Normal.

Prèvia la pertinent presentació, alumnes de la Normal recitaren diverses poesies dels primers temps de la Renaixença: "Oda a la Pàtria", de Bonaventura Carles Aribau; "La nit de Sant Joan", de Joaquim Rubió i Ors; "La com-planta d'En Guillem", de Manuel Milà i Fontanals; "L'olivera mallorquina", de Josep Maria Pons i Gallarza; "El barranc dels Algadins", de Teodor Llorente; i "Dia revolt", de Josep Carner.

En una tercera part del programa, els normalistes dirigits per Enric Ainaud, interpretaren les següents cançons: "Cànon", de Haydn; "Rossinyol", popular; "Rosa de bardissa", de Schubert; "Cançó de bressol", de Brahms;

;"Les Ballades de Lormont", de Cèsar Franck; i "Fragments de l'Oratori Messies", de Handel.

Per concloure l'efemèride, parlaments de Ventura Gassol i Carles Riba. Aquest últim significà:

"Es evident que una commemoració justifica fer ressortir símbols. Puc creure, doncs, que m'ha invitat a parlar en aquesta celebració del Centenari de la Renaixença Catalana perquè en sóc un obrer; significativament, professor i home de lletres alhora.

La celebració d'aquests cent anys de renaixença coincideix amb el començament de la nostra llibertat política, amb la promulgació de l'Estatut de la nostra Autonomia. El nostre poble ha sabut lligar les dues dades, gairebé les dues festes: manca saber si ha lligat els dos fets.

Catalunya s'ha salvat d'una manera original: per la conservació i dignificació de la seva llengua, pels llibres, en suma, per l'obra d'uns estudiosos que han cercat i trobat la forma històrica de la nació i que l'han proposada a la massa, amb un ideal del qual partir, superant-lo"...
(Maig de 1933) (33)

Concert en motiu del Centenari de Brahms.

Després de glossar la vida i les característiques de la seva música, el professor Ainaud i els artistes Ricard Vives, Gracià Tarragó, Gabriel Rodó i Emeri Palmada interpretaren el cèlebre quintet de Brahms. Finalment tots els alumnes de l'Escola cantaren peces de l'homenetjat: "Cançó de bressol", "Dorm infantó", "Serenata inútil",..... (Març de 1934) (34)

Concurs Literari-Pedagògic organitzat per l'A.A.E.N.G. per commemorar la diada del llibre.

Hi podien participar: tots els mestres de Catalunya; tots els infants de les escoles de Catalunya; i tots els que pertanyen a l'A.A.E.N.G. El jurat estava constituït per Ventura Gassol, Carles Riba, diversos professors de la Normal i el President de l'Associació promotora.

Entre els temes i premis, destaquem: a) Tema "Influència del mestre en l'educació política del futur ciutadà". Premi Generalitat de Catalunya: 200 pessetes. b) "La moral del mestre". Premi Escola Normal de la Generalitat: 10 llibres sobre temes fonamentals de Filosofia i Pedagogia.

distant. L'ordre interior de l'Escola, però, va continuar igual."

- El triomf del Front Popular i la revolució social:

Arrel dels fets d'octubre de 1934 el Patronat que regia el destí de la Universitat de Barcelona havia quedat suspès. Aquesta Institució vivia un moment difícil per l'atemptat que pesava contra la seva anterior autonomia. L'estudiantat reclamava amb urgència el restabliment del Patronat i del règim d'autonomia. Aquestes dues exigències implicaven: la reposició dels representants estudiantils al Claustre; el reconeixement dels professors agregats nomenats pel Patronat Universitari; el restabliment amb caràcter oficial dels cursos universitaris per a obrers; reposició del rector legítim; pagament dels salaris dels subalterns i altres em-pleats,... Per tot això la Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya decretava la vaga a totes les facultats de la Universitat Autònoma de Barcelona en iniciar-se el trimestre o començaments de gener de 1936.

L'actitud combativa de la majoria de l'estudiantat per reclamar una solució definitiva a l'estat caòtic de la Universitat, era contestada pels sectors universitaris del feixisme:

"Con el alma rebosante de dolor y con contenido indignación hemos venido contemplando como el morbo separatista prendía en esta Universidad, que nosotros queremos bien española. Ahora pretenden llevaros a una huelga antipatriótica y canalla. No os dejéis arrastrar. Entrad a las clases y así daréis una prueba de vuestro amor a España y de vuestro coraje. ¡Abajo el Patronato! ¡Abajo la F.N.C.C.I! ¡Viva España unida!"(25)

Els estudiants vagabundistes estaven disposats a que s'allargués el curs tants dies com durava la vaga. Ben aviat es reben adhesions, tals com de l'"Associació Universitària Obrera" i altres accions d'apoi. L'Escola Normal de la Generalitat acordava declarar la vaga durant quaranta vuit hores. La vigília s'extrema la vigilància policial a l'entorn univ. de la Universitat i s'exigeix el carnet d'estudiant per entrar a qualsevol Facultat. Els estudiants organitzen cremades de "El Debate" que condemna constantment en les seves cròniques la vaga com a separatista, reclamant una intervenció repressiva sobre els estudiants. Les adhesions es multi-

-plaquen i la vaga pren caràcter d'acció indefinida. Mentrestant, el rectorat resta en silenci esquivant als seus interlocutors. La vaga durà exactament una setmana. En reintegrar-se a les classes per acord de l'assemblea universitària de la F.N.E.C. es feien les següents consideracions:

"Pot dir-se que aquesta vaga ha acabat provisionalment. El ministre d'Instrucció ha dit que esperava que ens reintegréssim a les classes per parlar de la solució al problema universitari. Bé; dilluns es reprendran les classes i quedarem a l'expectativa, en espera de la decisió del senyor Villalobos; quan aqueste expliqui els seus propòsits, nosaltres definirem la nostra actitud davant d'ells." (26)

L'any 1936 assistim a un ascens de les forces de l'esquerra enrotllades al voltant del Front Popular -la plataforma electoral d'aquestes tendències-. Aquesta és l'importància d'aquesta aliança i de llur triomf no cal dir que tingué àmplies repercussions en el terreny de la política escolar. Del document del Front Popular transcribim aqí la part que fa referència a l'ensenyament:

"La República tiene que considerar a la enseñanza como atribución indeclinable del Estado, superior empeño de conseguir en la suma de sus ciudadanos las mayores garantías de conocimientos y por consiguiente el más alto nivel moral por encima de razones confesionales y de clase social.

Primera.- Impulsaré con el ritmo de los primeros años de la República la creación de escuelas de primera enseñanza, cantinas escolares, colonias y demás instituciones complementarias. Someteré a la enseñanza privada vigilancia en interés de la cultura, análogo a la que ejerce el Estado de las escuelas públicas.

Segunda.- Crearé las enseñanzas medias profesionales que sean necesarias para que todos los ciudadanos estén en condiciones de recibir este grado.

Tercera.- Concentraré la enseñanza universitaria y superior para que pueda ser debidamente servida y además pondré en ejecución los métodos necesarios para asegurar asimismo la enseñanza media superior a las juventudes obreras y en general a los estudiantes significados por su ca-

Al mateix temps les organitzacions de mestres pertanyents a l'aliança d'esquerres orquestran una gran campanya de mobilització per a que el Magisteri acudeixi a les urnes en favor d'aquest programa:

"Mestre, despulla't de la teva pasivitat envers els problemes polítics. Pense que l'avenir de l'Escola gira entorn de la política.

No creguis amb l'eficàcia, per a aconseguir les teves aspiracions, de tants tòpics que circulen. Allò de "col·locar l'Escola cara al poble"; "L'Escola ha de fer obra d'estrecció prop del poble"; "les teves millores les tens d'aconseguir des de l'Escola", etc; etc; tot és música celestial. Sols serveix per a fer ajornant sense "sense die" les teves vindicacions.

...Que si vols obtenir algun benefici immediat del teu esforç, el tens d'exigir amb virilitat, no amb planys d'eunuc. Que els procediments de violència estan renysits amb la teva professió? Conforme. Però almenys no desaprofitis l'única arma de què disposes per a aconseguir-ho. I aquesta és la del sufragi.

... Es diu que la nostra intervenció directa i activa en política pot ésser contraproduent i de resultats negatius per al Magisteri. No ho sabem. Això és una incògnita que, precisament cal descobrir. El que sí sabem és que la nostra eterna inhibició en qüestions polítiques no ens ha beneficiat fins ara en res.

Mestre, si abandonant la teva tradicional apatia política ets conscient de les teves obligacions en aquesta ocasió, encara estàs a temps d'evitar la desfeta total del Magisteri i la completa descomposició de l'Escola."

(28)

En les eleccions generals del febrer de 1936 el Front Popular va obtenir la majoria davant del bloc de dretes, quedant pràcticament absorbit la postura de contra i, radicalitzant-se, per tant, la situació cap a una perspectiva de consolidació política de la República. La direcció de l'ensenyament recau en Romeu de confiança i de provada eficàcia pedagògica: Marcel·lí Domingo torna a ocupar el ministeri i Josep Coll i Mas -mestre nacional de Catalunya- és nomenat Director general de Primer Ensenyament.

El Magistari, després de molts anys de recels, recobre la confiança en la possibilitat de reprendre la reforma del l'ensenyament primari iniciada l'any 1921: la defensa de les reivindicacions econòmiques del mestre i l'enlairament pedagògic de l'Escola nacional. A finals de març, tots dos es presentaven a Barcelona visitant l'Universitat Autònoma, l'Institut-Escola i la Normal de la Generalitat, i connectant amb els organismes d'avantguarda cultural i pedagògica per emprendre una acció progressiva i coordinada.

En un acte celebrat a Barcelona amb l'assistència massiva dels mestres i altres gentes relacionades amb l'ensenyament Josep Coll i Mas exposava l'experiència dels setanta-nou dies que havia en que havia ocupat la Direcció General de Primer Ensenyament:

"En el moment de començar la nostra tasca, s'ens presentà un problema al Ministeri: ¿havíem de desbrogar el canvi de totes les diòdoxes del passat bienni i treballar després, o bé treballar, tot i portant les noses? Coneixíem de la poca continuïtat dels càrrecs que ocupàvem, vaig recomanar aquesta segona posició, i no me'n penedeixo pas. Calia revivir i crear coses noves." (18)

... "Un dels problemes que en feia més illusió de recordar, era el de les construccions d'edificis, i sobretot quan recordava els locals on havia començat la nova carrera, subsistents encara alguns d'ells. Per a aquestes construccions vaig trobar un crèdit de vint-i-nou milions de pessetes i, amb esverament dels funcionaris, s'acabà ben aviat.

.... Una de les coses a pensar era en el pla econòmic; el problema era procurar que els mestres de categoria de tres mil pessetes possessin tot seguit a la de quatre mil. Però això entra dintre la millora dels sous dels funcionaris, i no era pas possible en el nou pressupost. I no la seguretat que cap diputat s'hauria oposat a aquesta pretensió tan justa, però no hi hem pogut arribar." (20)

Un altre esdeveniment educatiu a remarcar fou el Primer Congrés Nacional de l'Associació Protectora de l'Ensenyament Català on intervingueren diverses personalitats de la vida científica i cultural catalana. Com a

professors de la Normal intervingueren Alexandre Galf que disortà sobre "Els controls del bilingüisme i del problema de la llengua catalana als Congressos Internacionals; i Pau Vila desenvolupà el tema "L'ensenyament de la Geografia a Catalunya", proposant l'establiment, per part de la Universitat Autònoma un "Institut d'Estudis Geogràfics amb les càtedres i treballs pràctics corresponents per a la llicenciatura en vistes a la formació de professors i investigadors.

En una de les ponències més d'importància: "Les prerrogatives de la llengua catalana en els moments controls", a càrrec de Antoni Rovira i Virgili, s'arribà a la conclusió de que la fórmula del bilingüisme no satisfà les aspiracions de Catalunya, i de que la solució realment nacional, justa i científica no pot ésser altra sinó la de l'ensenyament en català.

La contrarevolució iniciada el juliol del 1936 ~~surca~~ davant el poble cap a una doble opció en termes diametralment oposats; d'una banda, ~~les~~ ~~per~~ un sector de l'exèrcit apaiet per la jerarquia eclesiàstica, pel caciquisme rural i pel gran capital monopolista escamot contra ~~la~~ constitució republicana; d'altra banda, el proletariat i les forces populars lluiten per consolidar la República en la perspectiva de la revolució social. Són moments en que l'aparell escolar ~~els~~ ~~sua~~ ~~sus~~ ~~distints~~ ~~nivells~~ experimenta substancials modificacions ~~o~~ ~~proposades~~ ~~alt~~ ~~metatives~~ com a resultat de l'impuls revolucionari. A Catalunya, sobretot, les experiències són riques en aquest sentit: a una major consciència política i de classe de les organitzacions d'ensenyants, cal afegirhi la participació dels treballadors a través de llurs sindicals- U.G.T. i C.N.T.-, i d'altres organismes en els projectes del Consell de l'Escola Nova Unificada, en la concepció i posta en pràctica de la Universitat Popular, i en altres iniciatives dirigides a posar la cultura al servei del poble.

Immediatament s'organitzen a favor de la Universitat Popular. Hi participen les Joventuts Llibertàries de Catalunya, les Joventuts Socialistes Unificades de Catalunya, l'Associació Universitària Obrera, la Federació Estudiantil de Consciències Lliures, l'Ateneu Enciclopèdic Popular, l'Ateneu Politécnicum,.... En les diverses intervencions es feu cons-

-tar el ~~seu~~ signe constructor i no pas destructor de l'obra revolucionària i els intents per anar avançant cap una cultura popular exempta de castes i privilegis. S'exaltà el contingut d'aquesta i els seus serveis ~~esmentats~~ de missions culturals, proveïdes d'equips de professors, teatre, ràdio, per a recórrer tots els pobles de l'Estat en una tasca intensa de difusió de la cultura popular.

J. Riquer i Palau -membre del Comitè Pro Cultura Popular en representació de les Joventuts Llibertàries- definia la seva missió en aquests termes:

"Es, ben clarament, la d'educar el poble. A aquest efecte es donen una sèrie d'ensenyaments que ja s'ha d'allat i que contribuiran a incorporar la classe obrera dins el terreny de la cultura. Aspirarem a que els nostres ensenyaments suprimixin els del batxillerat, que serà substituït per la cultura general i que l'obrер que hagi cursat a la Universitat Popular una carrera serà ben acollida per a ella, encara que aquí no expedirem títols, però si ell vol pot, sense altres tràmits, passar a la Universitat de Catalunya, on se li lliurarà el títol corresponent, previ examen. Així, educat el poble, la nostra revolució serà consolidada en aquest aspecte tant important de la cultura.... Potser hauria calgut la Universitat Popular abans de la Revolució; però aquesta s'ha avançat... (30)

La responsabilitat revolucionària del mestre és present als òrgans d'expressió dels ensenyants i en l'ànim de tots els qui volen un millorament de l'aparell escolar al servei de les masses populars:

..."Estem vivint en aquests dies una de les commocions més profundes que hagi pogut experimentar el nostre poble, una de les més grans que hagin pogut experimentar tots els pobles. Estem al davant i dins d'una revolució. Estem segura que la immensa majoria dels mestres estan disposats a acometre la tasca amb el màxim fervor, i, corresponent amb aquest renovat anhel al Magisteri de Catalunya, EL MAGISTERI DE LA LLAOR la dial·lectació que recull amb complença els p gnes revolucionaris, com els han recollit el mestre en llur majoria, i fa el ferm propòsit de contri-

-buir amb el major entusiasme a la tasca constructiva que la revolució reclama.

... Estem segurs que la revolució per al davant de l'Escola Nacional un camp immens de possibilitats. És ara quan podria fer-se veritablement nacional. Per això, el Magisteri oficial en els presents moments té el davant seu una enorme responsabilitat. Hem d'ésser conscients d'aquesta responsabilitat i hem de concentrar totes les energies per respondre amb encert i dignament a les exigències del moment."(31)

Ramón Torroja abundava en-les-se també en la necessitat d' seguir les consignes revolucionàries, que a l'època es traduïen en un augment de la producció d'ensenyança -de cultura- assegurant-ne el nivell de qualitat;

"..EL Magisteri està mobilitzat, està en peu de guerra.

¿Què diríeu del què davantés del seu lloc en aquest moment si no és per a complir missions més urgents o més importants que el mantenir el contacte i el col·liu bàl·lic amb un centenar d'alumnes, que és mantenir-lo amb cent famílies, ultra moltes activitats culturals i similars que ha de desenvolupar dintre del seu radi d'acció?

Darrer consigna d'aquest article, que ja en trobarem d'altres més tard: A treballar amb més intensitat que mai a l'Escola, en el seu lloc. Treball desinteressat, com el que fan els obrers que no expecten hora per tal d'augmentar la producció. Nosaltres també tenim la nostra producció que hem de millorar en qualitat i en quantitat. Cada un de nosaltres és un centre d'irradiació fecund en saber, en optimisme, en entusiasmes que par en els alumnes des de l'Escola al al de les col·lectivitats nostres." (32)

El projecte de la Nova Escola Unificada no podia tirar endavant amb els mateixos dirigents de l'estructura escolar i amb determinats tipus de mestres. Calia depurar en tres sentits: feixistes, ineptes, i els que no complien amb el seu deure -irresponsables-. Aquesta qüestió de borda en à-plia polèmica, perquè no tant sols calia apartar del Magisteri els elements contraris a la República, i això era a vegades difícil de decidir. ¿quin mestre havia d'ésser seleccionat?;

"Del precursor al que vol dir Mestre revolucionari, i sigui, dit d'altra manera, frequent ara, de confiança. Els altres entenem i sostindrem sempre que aquest Mestre ha de tenir, en la cosa indispensable, una preparació professional sòlida, un coneixement profund i discutit del nou i de l'Escola; i accentuarem aquesta exigència quan es tracti de càrrecs directius. Exigir això a tots els Mestres titulars; però no tindrèm pas l'entrada als Mestres no titulars que puguin prover de feia clara, aquella competència professional. Un Mestre, per revolucionari que es digui, que no reuneixi aquesta condició primer, no pot ésser de la nostra confiança. És clar que, ultra aquesta condició, ens caldrà l'altra: que sigui revolucionari de debò, no d'aparència o d'ocasió. És evident que únicament mereixerà el qualificatiu de Mestre revolucionari el que reuneixi les dues importants condicions esmentades. Que pro sabem que hi ha en el Magisteri i en tots els sectors de la societat homes que saben fer i fan la revolució i d'altres que hi juguen."(33)

La responsabilitat del mestre, però, haurà d'estar acompanyada d'una actitud ideològica crítica enfront de la revolució feixista. Sense course en perjudiciem seria combatre la concepció neutral de l'Escola imprimint-li un contingut popular d'acord amb el combat que s'ha de lliurar.

"Muchas Escuelas, y Maestros entran en ellas. Pero esto no basta. Nosotros queremos infundir a la Escuela el espíritu antifascista que debemos tener todos. Lo manifestaremos al vivir en un mundo así. Desistamos arrumbado y alucos el viejo principio de que la Escuela debe ser neutral en las contiendas políticas de los hombres. No pretendamos, naturalmente, llevar a la Escuela un espíritu de partido o de grupo. Pero sí afirmamos que cuando España se encuentra atormentada por una guerra de vida o muerte por la República; cuando frente a frente luchan la civilización y la barbarie, la democracia y el fascismo, la Escuela no puede ni debe quedar al margen de esta lucha. La Dirección general de Primaria Enseñanza prepara unas instrucciones para Maestros e Inspectores, en las que se dispone que la actual guerra civil, sea el eje de todas las enseñanzas de la Escuela.

Misión de todos los Maestros será despertar en todos los niños la con-

-sequenci gloriós de lo que significa la guerra actual, en particular, y el fascismo, enemiga de la paz y de la cultura, en general. Todas las niñas de todas las Escuelas deben aprender a exorcizar el fascismo que ha lanzado a España a la guerra para destruir la desaparición de del irán los privilegios económicos."(34)

La Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya es converteix amb l'organisme de masses dels estudiants. Al seu caràcter nacionalista incorpora la reivindicació social d'acord amb la situació revolucionària del moment. En un assemblea celebrada l'agost del 1936 s'acorda l'ingrés col·lectiu a la Unió General de Treballadors -Central sindical de tendència socialista del que en depenen també la Federació Espanyola de Treballadors de l'Ensenyament (amb la seva secció catalana) i els Sindicats de Professions Liberals-.

Els normalistes de la Generalitat tenien una gran consciència que, des del primer moment, intervingué activament en la mobilització del Magisteri. Heus ací una de les seves crides:

*Companys de Girona, Lleida i Terragona:

L'Associació d'Alumnes de l'Escola Normal de la Generalitat, adherida des de la seva constitució a la Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya, s'imposa el deure de cridar-vos l'atenció sobre la transcendència d'aquest moment que està vivint el nostre poble.

Del una nova reestructuració de les nostres institucions educatives; de l'impedir una depuració i una reorganització. Vosaltres teniu un lloc assignat en aquesta tasca. Agrupeu-vos el que us tigueu identificats en el moviment que inicia la F.N.E.C., incorporant-se als rengles de l'obrerisme revolucionari i intervingueu les vostres Associacions escolars o creueu-ne allí on no existeixin.

Adreceu-vos urgentment per a tota consella informació que us arribi a la Secció d'Alumnes de l'Escola Normal de la Generalitat (F.N.E.C.-U.G.T.) pavelló anexe a la Universitat de Barcelona."(35)

La F.N.E.C. entrava en una nova fase de la lluita estudiantil, en l'objectiu prioritari en la consecució de la Universitat popular catalana. En

aquesta direcció es dirigien tot el esforç:

"Avui inauguram una nova etapa de la F.N.E.C., certament. Moltes per incorporar els estudiants u afany de renovació social i una concepcions humaníssimes. Molts estudiants encara no han comprès bé que és aquesta la nostra feina.

El professoratisme pur no ensia aix. Si el professorat no té una missió i u nord, és a dir, si no s'integra, és una atupina. Igualment l'estudiant. La F.N.E.C., doncs, s'incorpora amb tota la seva força, tot el seu prestigi, tota la seva història, a la batalla que s'està jugant, mantinguda per l'escolt de la classe popular. La joventut estudiant re- clama un lloc d'avangada. Com que el problema, els estels dirigents de la F.N.E.C. que s'han trobat amb una tasca immensa a les urns i una im- mense responsabilitat, han fet i fan tot els esforços per donar-li.

En l'alibament nacional i en la transformació social, els estudia- nts a l'avantguarda!

Ha dit que els moments presents s'arxivien per a inaugurar una nova e- tape en la vida de la F.N.E.C. Això és cert. Però que temps no s'obl- di que en un altre aspecte mantenim un línia de continuïtat. Quan la F.N.E.C. es va constituir va enlairar una bandera: UNIVERSITAT CATALANA. Aquesta mateixa bandera ens l'han anat transmetent les successives genera- cions d'estudiants des d'aleshores.

Arribem la Universitat Catalana a les urns. Però tot just és una co- ssibilitat. Cal que matitzem i que l'engolim. Cal que l'engloperem a les exigències socials del moment i que l'englim les seves porres a tots els qui tinguin arreu esme per a entrar-hi, vinguin d'on vinguin. Cal que en bandegem els maceders.

Centenàries ben bé que Universitat Catalana vol dir Universitat per al Poble de Catalunya. I solement per el Poble actiu i creient. Ell és qui elabora aquest producte abstracte i real alhora, que anomenem NACIO. Siguin, doncs, per a la Universitat Nacional tots els nostres esforços.

Es en aquest sentit que diem que comença una nova etapa." (36)

La F.N.E.C. desenvolupa a la universitat una àmplia activitat cultural: la constitució de Brigades Culturals amb diferents funcions culturals i técnico-assistencials, arribaren inclòs a adquirir un caràcter obliga-

-tari entre els estudiants;

"La gran batalla arriba al punt àlgid, aquell en què s'acosta la victòria. Pressentim intensament el dramatism que encloeu tot dilema i a hores d'ara totes les perspectives que s'ofereixen a la joventut són les d'un immens, les d'un fantàstic dilema.

La Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya no vol que a la reraguàrd hi hagi ni l'ombra més lleu d'inactivitat, i per això ha decretat la mobilització general de la massa escolar amb caràcter obligatori. Bé prou sabem que són molts els companys nostres que estan enrolets i que des de les prioritats s'aguanten en un llig de treball o de lluita. Però, per a tots aquells que encara no han res, per a aquells que romanen inactius és per als que hem decretat la mobilització. Amb l'advocant honrat que serem inflexibles contra els que no s'adueixin a la nostra crida i boicotejin la nostra causa.

En la lluita present, la joventut n'aguenta el pes més fort. Ella es llima, ella creix i s'afanya, ella justifica. La Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya hi aporta el concurs dels estudiants. Hi un braç, ni un cervell inactius!

Les grans revolucions estronquen partits i posicions de la prè-revolució. El ritme viu del fet revolucionari engoleix ràpidament tot allò que ha caigut i que ha perdut ardència, i li avira moltes idees joves, sentides i escaïdes per ser pita joves. Llavars el bastir-ho tot sobre les runes de la lluita. D'una lluita, en aquest cas, a la que ens han arrossegat els altres però que, nosaltres, els joves, ja havíem previst.

La Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya per tot el poble, tot el sub pot, i tot el que representa, al costat de la Revolució al·liberadora."(37)

Les brigades que s'han format són:

-Brigades tècniques.- Estudiants; enginyers, arquitectes, aparelladors, tècnics, ciències.- Treballs topogràfics.- Fortificacions.- Treballs plànols.

- Brigades sanitàries.- Estudiants: medicina, fisioteràpia i ciències.- Con-

tacte consell sanitari de guerra.- Intensificació columnes sanitàries.- Servei antiveneri.

-Brigades industrials.- Tot element femení.- Confecció a casa de jerseys, carotes, roba interior, etc.- Treball fàbriques guerra.

-Brigada cultural.- Per ràdio: Conferències pro mobilització.- Consignes (aportació llibres, etc).- Conferències de lluita antivenèrea.- Al Front: Camions, llibres, periòdics (editorials).- Conferències (veneri, etc.).- Representacions teatrals i de cinema.

- Brigada d. Propaganda.- Cartells, consignes, notes, diaris, etc."

Durant aquest temps -octubre de 1936- es celebra també el Congrés plenari dels sindicats adscrits a la C.N.T. Es revitalitza la concepció de l'educació racionalista i la necessitat de que el poble intervingui en la gestió de l'ensenyament:

..."Por esto hemos pedido y pedimos la intervención directa del pueblo en las nuevas organizaciones escolares. Ello conviene a los técnicos para que puedan ponerse en contacto con este golpe de vista ingenuo, con esa penetrante intuición que el pueblo suele tener en los asuntos. Conviene de igual modo al pueblo para que sus intuiciones sean orientadas y llevadas a realidad con los recursos que los técnicos proporcionan.

Los ímpetus, las aspiraciones imprecisas del pueblo en las cuestiones educacionales, han de encontrar en los elementos técnicos cauce, freno y esclarecimiento. Y del juego concorde de ambos factores, habrá de nacer el espíritu animador de la nueva Escuela. El pueblo ha de dar la materia: dinero, edificios, entusiasmos, aplausos y censuras. El profesorado deberá imprimir a todo esto una forma, una dirección.

Estamos poco acostumbrados los Maestros a ponernos en relación directa con las masas populares para vivir sus anhelos y formar juicio exacto de sus valores. La vida sindical que ahora se intensifica en el Magisterio con la revolución ha de rectificar esa perniciosa conducta. El asistir a sus asambleas, escuchar su voz y estudiar las conclusiones de sus congresos ha de producir efectos saludables. Por esto acudimos con el mayor interés a las deliberaciones de la última asamblea de los Sindicatos Unidos."(38)

L'octubre de 1936 té lloc u mïting commemoratiu del 27 aniversari de l'afusellament de Ferrer i Guàrdia al teatre Olympia de Barcelona. Intervindren representants de: el Claustre de Mestres Laics de Catalunya; ex-alumnes de l'Escola Moderna; de la F.E.T.E.; del P.S.U.C.; de l'Esquerra Republicana; de l'Escola Normal de la Generalitat; l'Inspector d'Ensenyament Primeri Hermíni Alendros; i diputats del Consell de la Generalitat.

El conseller de Justícia i Dret, Andreu Nin s'expressà en aquests termes:

"L'Escola és sempre l'instrument de la classe dominant i el mèrit de Ferrer fou aquest: el d'haver fet l'escola antiburguesa, antireligiosa i antipatriarcal. Cal un laicisme actiu. Cal que diguem ben alt que ara ja no ens deixarem prendre les consciències dels nostres fills; que les farem, també, antireligioses i antiburgueses.

Per això la burgesia perseguí Ferrer. No hi ha una justícia abstracta sinó que hi ha sempre una justícia de classe. El Tribunal que condemnà Ferrer era un Tribunal de classe i per això la millor reivindicació que podia fer-se en aquest vint-i-setè aniversari és el Decret que aquest mateix vespre acabà d'arribar al Consell de la Generalitat, creant els Tribunals Populars. No el servei, cal dir-ho, d'una Justícia abstracta, sinó el servei dels interessos suprems de la Revolució." (39)

L'efervescència revolucionària i els projectes de transformació de l'aparell escolar, però, quedaven sovint entorpits per la manca d'una direcció coordinada entre les diverses forces populars i llurs organismes culturals. Comentaris i crides a l'unitat d'acció com el que reproduïm eren reiteradament records:

..."Es fan nomenaments, tresllats, destitucions per elements irresponsables, andrims en molts casos. Es donen ordres i contràrdies; es produeixen interferències i questions de competència entre els organismes nous i els vells. En una paraula: ací ningú sap qui fa les coses ni qui ha de fer-les. Els Mestres no saben a qui han d'atendre. D'un costat, l'Estat; d'una altra, la Generalitat, el Patronat Escolar de Barcelona, l'Escola Nova Unificada i els Sindicats. Resultat: les colons contradicòries, el fer, el desfer i el no fer res, alegats de brucos esperant l'ord. El caos.

I ja comença d'ésser hora que sortim d'aquesta situació vacil·lant i com-

de problemas o interrogantes, cuyo esclarecimiento nos ayudará para poder comprender la problemática compleja con que hoy se enfrenta la juventud trabajadora, más concretamente la inmigrante. ¿Cómo se combinan las aspiraciones - al estudio y las condiciones en que este estudio debe desarrollarse? ¿Cuáles son las dificultades concretas? ¿Qué conexión tienen los estudios que se realizan con la realidad de la vida laboral? Podríamos seguir haciéndonos preguntas. Todas girarían en torno a un interrogante principal: ¿Cómo y qué estudia la juventud trabajadora? ¿Por qué estudia? ¿Supone el estudio un desclasamiento? ¿En qué medida condiciona el desarrollo de su conciencia social? ¿O acaso no tiene ninguna incidencia sobre ella?.

La complejidad y variedad de la población joven trabajadora de Cornellá nos ofrece una respuesta amplia a estos interrogantes.

En primer lugar vamos a dar una panorámica general referente a "quiénes estudian" y "como combinan trabajo y estudio". Este es, sin duda, uno de los primeros datos a constatar. Frente a una pequeña minoría de los jóvenes encuestados que "solamente estudian", la gran mayoría "combina el trabajo con el estudio", y una buena parte - "sólo trabaja".

De los datos obtenidos en la encuesta hemos podido deducir la siguiente distribución: